

UKULI

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen
Yhdistys r.y.,
PL 67, SF-20101 TURKU 10.

Toimitus

Päätoimittaja: Tapani Veistola,
Hämeenkatu 14 B 26,
SF-20500 TURKU
(puh. 921-333 081). Päätoimit-
taja hoitaa myös tilausasioita
sekä myy vanhoja ja irtonu-
meroita.

Juhlaukuli- toimikunta

Rauno Laine, Tapani Veistola
(vastaava), Juha Vuorinen.

Tilausmaksut

Ukuli ilmestyy vuonna 1986 vii-
desti. Se sisältyy TLY:n jäsen-
maksuun. Muut maksavat 35 mk
postisiirtotilille TU 5138 66-3
TLY:n osoitteella. Ukulin voi ti-
lata myös lintulehtipaketissa.

Prenumeration till Norden

Ukuli utkommer med fem häften
per år. Betala 35 mk per
postgiro TU 5138 66-3 till
TLY, PL 67, SF-20101 ÅBO.

Ilmoitushinnat vastaisuudessa

1/1 sivu 300 mk
1/2 sivu 180 mk
1/4 sivu 125 mk

Painopaikka

Hämeenkyrön Sanomat 1986

Aineiston viimeiset jättöpäivät

Ukuli 1 1.12.
Ukuli 2 1.2.
Ukuli 3 1.4.
Ukuli 4 1.7.
Ukuli 5 1.10.

UKULI 17. vsk. (1986) n:o 1
TLY:n
20-VUOTISJUHLANUMERO

SISÄLLYS:

Rauno Laine: Puheenjohtajan tervehdys 3
Rauno Laine: Katsaus Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n historiaan 4
Juhana Piha: Havaintoja Varsinais-Suomen linnustosta ennen vuotta 1920 40

TLY:n merkin on suunnitellut
Anneli Lehtinen.

Puheenjohtajan tervehdys

Omasta puolestani haluan lausua parhaimmat onnitteluni nyt 20-vuotta täyttävälle yhdistyksellemme. Voitanee sanoa, että TLY on nyt siirtymässä miehen ikään, nuoruusvuodet ovat jääneet taakse ja katsemme on lujasti tulevissa vuosissa. Kaksi vuosikymmentä ei ole pitkä aika ihmisen elämässä, mutta yhdistyksemme kaltaiselle järjestölle se merkitsee eräänlaista taitekohtaa. TLY:n, kuten muittenkin yhdistysten, taipaleeseen mahtuu sekä nousua että laskua. Viimeiset viisi vuotta ovat merkinneet TLY:lle jatkuvaa nousua, jonka huippu on vasta nyt tasaantumassa. Meillä on ollut ilo saada toimintaamme mukaan yhä uusia nuoria ja innostuneita yhdistysaktiiveja, jotka vanhojen väistyttyä ovat ottaneet yhdistyksen asiat hoitoonsa. Selvä nuorennusleikkaus on jo pitemmän ajan ollut havaittavissa yhdistyksen kokouksissa ja muussakin toiminnassa. Mutta näin pitääkin olla, toimintamme perustuu täysin vapaaehtoiseen työhön ja innostukseen. Uskallan kuitenkin sanoa että monet entisistä toimihenkilöistämme hyödyntävät nyt yhdistyksessä saamaansa järjestökokemusta toimipaikoillaan ja arkisessa työssään.

Yhdistyksemme entisiä vaikuttajia tapaa nykyisin hyvin monissa yhteyksissä, toivottavasti myös nykyiselle toimintaamme mukaan tuleville nuorukaisille yhdistys voi tarjota harjoittelukentän myöhempiä tehtäviä silmällä pitäen. Myös yhdistyksemme rivijäsenille meidän on pystyttävä tarjoamaan jotain uutta, yhdistys ei saa kangistua vanhoihin, kuluneisiin kaavoihinsa, vaan sen on elettävä lintuharrastuksen ehdoilla ja seurattava alan kehitystä. Tähän tarvitaan myös vaihtuvuutta, yhdistys ei saa kietoutua yhden tai muutaman aktiivisen henkilön ympärille, seuraukset näiden luovuttua leikistä voivat muuten osoittautua kohtalokkaiksi yhdis-

tykselle. Maassamme on eräissä yhdistyksissä tästä nähtävissä jo hälyttäviä merkkejä.

TLY:llä on ainakin toistaiseksi ollut onni löytää joukostaan pystyviä ja innokkaita tekijöitä, toivottavasti sama jatkuu tulevinakin vuosina. Ennenkaikkea ei saa pelätä omien ajatustensa esille tuomista. Muistan kuinka itse 1970-luvun alkuvuosina piilouduin takapenkeille, liehenpä tuntenut pelonsekaista kunnioitusta yhdistyksessä tuolloin hallinnutta vanhaa jengiä kohtaan, noviisin oli parempi olla hiljaa ja puhua vasta sitten kun häneltä jotain kysyttiin. Ajat ovat onneksi muuttuneet, mainittu porukka huoltaa nyt lapsiaan kotona ja silloiset takapenkin istujat ovat nousseet valtaan. Yhdistyksessämme on jälleen tapahtumassa sukupolven vaihdos, myös 1970-luvun lopulla toimintaan tulleet ovat pikkuhiljaa väistymässä. Allekirjoittanut on ainut muinaisjäänne 1980-luvun ensimmäisestä hallituksesta.

Itse suhtaudun kuitenkin luottavaisesti tulevaisuuteen. Meitä odottavat suuret haasteet, lintuharrastuksenkin on sopeuduttava nykyiseen teknistyvään maailmaan. Jos tähän pystymme, lintuharrastuksen tulevaisuus on taattu. Meidän on myös toimittava niin, että tulevaisuudessakin riittäisi katseltavaa. Se edellyttää jatkuvaa taistelua lintujen elinolosuhteiden puolesta. Yhdistyksemme voi omalta osaltaan toimia tässäkin asiassa edelläkävijänä. Lintuharrastajia on Suomessa 6000, voimme yhdessä vaikuttaa meille kaikille niin rakkaan harrastuksen ja elämänmuodon säilymiseen. Nyt on aika juhlia, mutta senkin keskellä muistaakamme pikkuystäviämme jotka nyt talvenkin kourissa odottelevat apuamme.

Lopuksi haluan toivottaa kaikille lukijoillemme onnellista ja linturikasta vuotta 1986.

Rauno Laine

Katsaus Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n historiaan

Rauno Laine

Esipuhe TLY:n historiaan

Arvoisa jäsen. Kädessäsi on nyt ensimmäinen TLY:stä koskaan julkaistu, koko sen toiminnan ajan kattava, historiankirjoitus.

Kahteen vuosikymmeneen mahtuu paljon erinäisiä tapahtumia, ongelmana on pikemminkin ollut se mitä ottaa mukaan ja mitä jättää pois. Historiankirjoitus on aina kirjoittajansa oma tulkinta ja näkemys, joku toinen saattaisi painottaa enemmän jotakin muita kohtia tai jättää ne kokonaan pois. Niinpä tämä katsaus kattaa ne tapahtumat, joita itse olen pitänyt olennaisena yhdistyksemme kehitykselle. Älköön kukaan loukkaantuko jos juuri se asia johon hän on ollut vaikuttamassa on jätetty pois. Tämä kirjoitus voi ymmärtääkseni toimia hyvänä pohjana myöhemmin tehtäville laajemmille yhteenvedoille. Omasta puolestani toivoisin näkeväni tämän tarinan ajan tasalle saatettuna vaikkapa yhdistyksemme 25- tai 30-vuotisjuhlissa, kuka tähän lehteen silloin kirjoittaleekin.

Sille, joka odottaa että kyseessä olisi pelkästään joku hauskojen tapausten luettelo, minun on tuotettava pettymys. Niitäkin on mukana, mutta tarkoitukseni on nimenomaan ollut luoda yhdistyksen kehityshistoriaa. Toivoisin hartaasti että tämä juttuni innostaisi jotakuta vanhempaa konkaria ns. henkilöhistoriaan, olisi

mukava saada aikaan tarinaa vuosien varrella TLY:ssä vaikuttaneista värikkäistä henkilöistä.

Olen itse toiminut yhdistyksessä runsaat kymmenen vuotta, erinäisiä mielikuvia on myös itselleni jäänyt, ja mukaillakseni tunnettua laulua "päivääkään en vaihtaisi pois", muistelen lämmöllä niitä kaikkia vuosien varrella tapaamiani ihmisiä, jotka omalta osaltaan ovat olleet vaikuttamassa yhdistyksemme kehitykseen. Haluankin kiittää kaikkia heitä yhteisesti kaikista TLY:n toiminnalle uhratuista päivistä, antakoon tämä historia heille mukavaa muistelemista.

Kirjoituksessani olen käyttänyt apuna kaikkia arkistossani olevia TLY:n toiminnasta kertyneitä kirjallisia lähteitä, jotka edellinen puheenjohtaja on lajitellut mappeihin helposti hyödynnettäviksi. Ensimmäisten vuosien tapahtumia kertoillessani olen käyttänyt hyväksi Esko Tarposen TLY:n 15-vuotisjuhlassa pitämää esitelmää. Erityisesti haluan kiittää kuitenkin Juha Vuorista niistä monista historian jälkimmäistä osaa koskevista vinkeistä ja ehdotuksista joita olen saanut.

Toivon, että historia tarjoaa yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneille runsaasti mielenkiintoista luettavaa.

Turussa marraskuun 3. päivänä 1985
Rauno Laine

1. Osa: Ensimmäinen vuosikymmen 1966—75

1960-luvulle tultaessa alkoi lintuharrastuksen kenttä voimakkaasti laajeta. Yhä useampia harrastajia liittyi keväisin ja syksyisin lintupaikat kansoittavien retkeilijöiden joukkoon. Harrastajamäärän kasvu Turun seudulla oli varsin voimakasta: vuonna 1958 harrastajia arvioitiin olleen n. 40—50, 1961 50—60, 1963 70—80, 1965 90—100 henkeä. Jonkinlaisen yhteisen yhdysiteen luominen alkoi siis olla välttämätöntä.

Jo aikaisemmin oli Turussa toiminut epävirallisen seuran tapainen harrastajajoukko, joka mm. huolehtii Jurmon tuolloin jo toimintansa aloittaneesta lintu-asemasta. Kuitenkin joulukuussa 1965 oli päästy siihen vaiheeseen, että alustava kutsu "Turun Lintumiesten" perustavaan kokoukseen voitiin lähettää asiaa valmistelleen toimikunnan ansioista. Niinpä 2.1.1966 Turun Yliopiston Varsinais-Suomalaisen osakunnan tiloissa kokoontui 35 lintuharrastajaa luomaan puitteet yhdistyksellemme. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Lasse Velmala, sihteeriksi Hannu Hilke sekä pöytäkirjantarkastajiksi Jouko Hakala sekä Harri Hietakan-gas. Näillä henkilöillä oli siis kunnia allekirjoittaa perustamisasiakirja. Tuolloin läsnä olleista 35 henkilöstä on vielä nyt — 1985 — yhdistyksemme jäseniä 16 henkilöä.

Yhdistys päätettiin yksimielisesti perustaa. Nimityksymyksen käsittely aiheutti eniten päänvaivaa. Äänestyksessä olivat vastakkain nimiehdotukset Turun Lintumiehet sekä Turun Lintutieteellinen Yhdistys. (Todettakoon, että yhtään naista ei perustamiskokouksessa vielä ollut, heitä liittyi jäseniksi vasta seuraavana vuonna, nykyisin naispuolisia jäseniä on noin 8%. Ensimmäisten naisten joukossa, ellei perä-

ti ensimmäinen oli Arja Kyyhkynen, nimi ainakin sopii erinomaisesti kuvioihin.) Perustavan kokouksen selvä enemmistö oli vm. nimiesityksen kannalla. Yhdistyksen nykyisen nimen katsottiin perusteluissa vastaavan paremmin yhdistyksen mainetta sekä auttavan taloudellisen tuen saannissa. Totta onkin, että jos lukee tuon ajan pöytäkirjoja, voi helposti todeta, että yhdistys todella oli paljon enemmän tieteellinen mitä nykyään. Ensimmäisistä jäsenlehdistäkin välittyä selvä tieteellinen sävy. Myöhemmin yhdistyksen nimi on joutunut ajoittain ankarankin kritiikin kohteeksi.

Edelleen perustavassa kokouksessa päätettiin mm. jäsenmaksun suuruudesta, jäsenmaksuksi vuonna 1966 hyväksyttiin yksi marka. Ainakaan ei siis taloudellisia etuuksia tavoiteltu, joskin rahan arvo oli tietenkin aivan toinen mitä nykyään. Yhdistyksen hallitukseen valittiin toimintavuodeksi 1966 puheenjohtajaksi Lasse Velmala ja jäseniksi Jouko Hakala, Hannu Hilke, Esko Joutsamo, Osmo Kivivuori ja Hannu Laine, varalle valittiin Ismo Lahtonen ja Esko Tarponen.

Yhdistyksen oli heti otettava kantaa myös siihen mistä saada rahaa toimintaa varten, vaikka päätettiin toimia aluksi lähinnä aatteellisella pohjalla. Varainhankintakeinoiksi todettiin mm. "linturadio" paikallisradiossa, kirjoitukset lehdistä sekä linnunpönttöjen myynti. Vm. oli jo seuraavana vuonna yksi tärkeimmistä tulolähteistämme. Vuonna 1966 pönttöjä myytiin Turun Yliopiston eläinmuseolla, seuraavana vuonna Turun Suomalaisen Yhteiskoulun pihamaalla. Vuoden 1968 keväällä siirryttiin Turun Kauppatorille, missä TLY:n linnunpönt-

pitää ehkäpä sitä kun yhdistyksessä aloitettiin tietojen kerääminen tekeillä olevaa Pohjolan Linnut -kirjaa varten vuonna 1966. Aineistoa kertyi ajankohdan huomioon ottaen kiittettävän runsaasti. 30.10.1967 pidetyssä kokouksessa Martti Soikkeli ehdotti, että yhdistys ryhtyisi julkaisemaan vuosikirjaa, jossa olisi mm. jäsenten havaintoja sekä tietoja tutkimuksista sekä muuta alaan liittyvää aineistoa. Kirjahanke ei toteutunut, mutta ajatus omasta julkaisusta jäi kytemään. Seurasi lukuisia neuvotteluja ja suunnittelupalavereja, kunnes ensimmäinen jäsenlehti vuonna 1970 oli näkevä päivänvalon. Mutta tästä hieman myöhemmin.

Myös lintuarkiston perustamista suunniteltiin jo vuonna 1967. Tehtävä annettiin Esa Lehikoiselle, hänen tuli luoda perusta tulevalle arkistolle. Kaksi vuosikymmentä on kulunut ja lintuhavaintoarkisto on paisunut massiiviseksi n. 35 000 havaintoa käsittäväksi. Tällaista ei tuolloin varmaan vielä uskallettu edes ajatella.

Jo ennen yhdistyksen perustamista alkanut lintuasematoiminta Korppoon Jurmossa jatkui. Itse asema perustettiin Turun Lintumiesten toimesta vuonna 1962. Tässä yhteydessä en voi puuttua näihin tapahtumiin. Tarkastelu on rajattava yhdistyksen aikaisiin tapahtumiin.

Esko Tarponen on edellä mainitussa artikkelissa antanut hyvän kuvan aseman parin ensimmäisen vuoden vaiheista, joten siteerattakoon tässä häntä: "Yhdistyksen hallitus oikeutti 9.1.1966 Osmo Kivivuoren pyytämään lehmäestasioissa Göran Bergmanilta Jurmon asukkaiden mielialaa muokkaavaa kirjettä. Samalla hyväksyttiin asemalle yleiset säännöt. Yhdistyksen hallitus velvoitti 20.2.1966 hallituksen ryhtymään ennakkoltaehkäisevään toimintaan, ettei Jurmon lähelle perustettava kaivos pääsisi vaikuttamaan haitallisesti Jurmon luontoon. Yhdistyksen

kokous sai 28.4.1966 kuulla Joutsamon kertomana katsauksen vuokratyömyksensä ja aseman toiminnan jatkamismahdollisuuksista; tilanne oli vaikea. Asian yhteydessä käytiin vilkas keskustelu, jossa katsottiin parhaaksi vaihtoehdoksi pitkäaikaisen vuokrasopimuksen aikaansaaminen tai kokonaan oman aseman rakentaminen."

Tarponen jatkaa: "Yhdistyksen kokous merkitsi 27.4.1967 saaneensa tiedon siitä, että hallitus oli lähettänyt Paul Anderssonille (Jurmon vuokraisännälle) kirjeen jossa tiedustellaan vaihtoehtoja talon tai maapalan ostamiseksi. Mitään vastausta ei hallitus koskaan saanut. Yhdistyksen kokous kuuli 30.10.1967 selvityksen käytettävissä olevista vaihtoehdoista. Koska Jurmossa ei ollut toimitettu minkäänlaisia maanjakoa, ei ollut olemassa tilaa, josta meille olisi voinut jotain lohkoa. Maanvuokrasopimuskin edellytti tilaa tai sen osaa, josta sopimus tehdään. Myöskään huoneenvuokrasopimusta Anderssonin kanssa ei voitu tehdä. Vaihtoehtoksi jäi jatkaminen entiseen tapaan, vuosi vuodelta kituuttaen ja pienessä epävarmuudessa eläen, koska aina oli vuorossa se kevät, jolloin oli taas epävarmaa pääseekö enää Anderssonin tiloihin".

Ajoittaisista uhkauksista huolimatta sai toimintamme kuitenkin jatkua, kunnes uusi asema vuonna 1977 lopultakin saatiin.

Yhdistyksen kokous perusti 30.11.1967 asemanhoitajan viran ja sai tietää, että kyseiseen toimeen olivat Rolf Karlsson ja Hannu Myrsky ehdokkaina. 15.12.1967 tehdyllä päätöksellä hallitus valitsi Myrskyn kyseiseen tehtävään, jonka sisältö lähitulevaisuudessa määriteltäisiin kirjallisesti. Yhdistyksen kokous sai 19.4.1968 vahvistettavaksi lintuasemasäännön, jonka nojalla 30.10.1968 annettiin aseman ensimmäiset toimintaohjeet.

Jo vuoden 1967 viimeisissä kokouksissa jouduttiin ottamaan kantaa kahteen nykyäänkin niin tavalliseen asiaan: jäsenmaksujen laiminlyöntiin sekä eräiden lintumiesten huonoon käyttäytymiseen. Ei mitään uutta auringon alla. Marraskuun kokouksessa yhdistys sai uudeksi puheenjohtajakseen silloin oik.kand. Esko Tarponen toimintavuodeksi 1968. Uudeksi nimeksi hallituskuvioihin ilmestyi mm. Timo Nurmi. Vuoden lopussa oli jäsenmäärä kohonnut jo 93:een. Yhdistyksen toiminta lähti askel kerrallaan käyntiin. Sitä mukaa kun rahavarat sen sallivat, voitiin kehittää uusia toimintamuotoja. Syytä lienee kiittää yhdistyksemme perustajaisia, jotka työllään ovat luoneet sen pohjan, jolle on ollut helppo rakentaa nykyinen vireästi toimiva yhdistyksemme.

Vuosien 1968—69 tärkeimmäksi tapahtumaksi nousee esiin Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto ry:n perustaminen, johon TLY:kin on sanonut painavan sanansa. Prosessi lähti liikkeelle Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen lähettämästä kirjeestä, jossa SLY kaavaili kaikkien paikallisten lintutieteellisten yhdistysten liittämistä ala- tai paikallisosastoina SLY:een. TLY:n hallituksen kanta asiaan oli alusta asti kielteinen, sen katsottiin rajoittavan yhdistyksen vapautta. Puheenjohtaja Tarponen esitti TLY:n kannan myös 3.11.1968 Helsingissä pidetyssä neuvottelussa.

Yhdistyksen kokouksessa 7.11.1969 asiasta keskusteltiin vilkkaasti. Kannanotoissa tuotiin esille mm. se että yhdistykset olisivat jäseniä eivätkä yksityiset henkilöt. Lauri Mehtonen ehdotti, että tulevat neuvottelut käytäisiin siltä pohjalta, että perustetaan Suomen Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto ja että jäsenmaksu tulisi olemaan korkeintaan 1—2 mk per jäsen. Osmo Kivivuori kannatti tehtyä ehdotusta. Yleiskokous tuntui yksimielisesti olevan liiton kannalla sekä hyväksyvän tähän asti suoritettujen toimenpi-

teet ja SLY:lle ilmoitetut kannanotot. Lisäksi kokous päätti, että liittyminen SLY:n ehdottomaan yhteisöön edellyttää seuraavia seikkoja:

1) Perustetaan Suomen Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto, johon kuuluu vain yhdistysjäseniä ja jossa Helsingin yhdistys on muiden yhdistysten tapaan jäsenenä ja eroitettuna katto-organisaatiosta.

2) Päätösvaltaa liitossa käytetään edustajien välityksellä, joita on kustakin jäsenyhdistyksestä esim. yksi täyttä kahtakymmentäviittä jäsentä kohti ja jotka saavat käyttää äänivaltaa valtakirjalla.

3) Jäsenmaksu liiton perustamisen osalta saa nousta enintään kahdella markalla yleiskustannusten osalta.

Se riitely joka Liiton perustamisesta 1970-luvun alussa käytiin, kuuluu lähinnä LYL:n historian piiriin kun sellai-

**Vertaa etuja! Vertaa korkoja!
VALITSE POSTIPANKKI!**

**Varmista pitkä asuntolaina
tai laina mihin tahansa tarpeeseen. Kysy lisää postista ja konttoreistamme.**

POSTIPANKKI
TAVOITTEISTA TÖTTÄ

nen toivottavasti joskus julkaistaan. Todekkoon kuitenkin että kiistaa käytiin enimmäkseen säännöistä sekä Liiton yleisestä ohjelmasta. Annettuaan sysäyksen LYL:n perustamiseen TLY katsoi jopa eräässä vaiheessa parhaimmaksi vetäytyä pois koko perustamishankkeista, koska yhdistyksen hallitus ei katsonut voivansa yhtyä niihin perusratkaisuihin, joilla uutta organisaatiota lähdettiin rakentamaan.

Loppu hyvin, kaikki hyvin. LYL:n periaatteet saatiin lopulta siihen kuntoon, että perustava kokous voitiin pitää keväällä 1973. TLY:n yleiskokous hyväksyi 18.1. yhdistyksen liittymisen Liittoon. LYL:n perustava kokous pidettiin Helsingissä 13.3.1973.

Loppujen lopuksi TLY:n jo vuonna 1970 esittämät teesit toteutuivat lähes sellaisinaan, vain sana "Suomen" tipahti jossain vaiheessa pois. Nyt vuonna 1985 sääntöjen mukaan jokainen jäsenyhdistys

saa Liiton edustajistoon yhden edustajan jokaista alkavaa sataa jäsentä kohti. TLY:n osuus on siis 5 edustajaa. Edustajiston kokouksia pidetään kahdesti vuodessa. Perustamisen jälkeen eivät Liiton ja TLY:n välit ole aina olleet ongelmattomat, mutta tähän palataan myöhemmin.

Toki näinä puheina olevina vuosina tehtiin muutakin kuin vain riideltiin valtakunnallisen liiton perustamisesta.

Ennenkaikkea alkoivat yhteiset retket tulla enemmän mukaan kuvaan. Alussa retket olivat useimmiten jonkun järjestön tai kaupungin toimeksiannosta järjestettyjä. Kasvaneen jäsenkunnan keskuudessa havaittiin kiinnostusta omaankin retki-toimintaan, jolloin alettiin retkiä tehdä myös TLY:n toimesta. Vuoden 1968 Yyterin retki jouduttiin vielä peruuttamaan osanottajien vähyden vuoksi, mutta jo 26.9.1969 retkellä Hiittisten Kasnä -

Tämä Porkkalan retki 1960-luvulla oli ensimmäisiä Turusta tehtyjä linja-autoretkiä. Leo Karlsonin kuva-arkisto.

Foto *Mari*

<p>OM-2 SPOT/PROGRAM</p> <p>KAIKKI NE OMINAISUUDET, JOITA TODELLA TARVITSET.</p> <p>Ohjelmoitu automaattikka nopeisiin laukauksiin. Aukon esivalinta-automaattikka luoviin otoksiin. Valotuksen pistemittaus vaativiin tilanteisiin. Valonmittaus suoraan filmin pinnalta. Myös salamakuvaussissa. Täydellinen yhteensopiisuus koko Olympus-järjestelmään.</p> <p>Kaikki tämä ja lisäksi Olympuksen metallinen kestävyys, pieni koko ja käytön helppous hintaan 2.150,- Ja meillä niitä on.</p>	<p>Täysi Kymppi</p> <p>Olympus OM 10, Zuiko 50 mm/1,8 nahkainen valmiuslaukku, leveä hinta, vastavalosuoja.</p> <p>NYT 1.390,- (v:n 1.951,-)</p> <p>Täysi Kymppi Olympus OM 10, Zuiko 35-70 mm/4, nahkainen valmiuslaukku, leveä hinta.</p> <p>NYT 1.890,- (v:n 2.555,-)</p> 	<p>OM 40 PROGRAM</p> <p>UUTUUS</p> <p>KAMERA, JOLLA KUVAAT MAHDOTTOMAN.</p> <p>Olympuksen kehittämä vertaileva lohkomittaus varmistaa oikean valotuksen mahdollisimman kuvauksitilanteissa.</p> <p>Varman ja vaivattoman ohjelmoitun automaattikan lisäksi viisi muuta toimintatapaa.</p> <p>OM-40-PROGRAM on kamera, joka kasvaa vaatimustesi mukaan.</p> <p>Nyt meillä hintaan 1.395,-</p>
---	---	--

Foto *Mari* Eerikinkatu 5
20110 TURKU 11
Puh. 512 308

sissä oli mukana bussilastillinen lintuharrastajia. Tuolloin Turussa oli myös erittäin vilkasta luontokerhotoimintaa eri kouluissa. Kerhot alkoivat myös järjestää omia linturetkiään ja väkeä niihinkin tuntui riittävän runsaasti. Eritoten kunnostautui Turun Lyseon luontokerho Tähtimö (kerho, joka on lahjoittanut yhdistykselle mm. VIISI puheenjohtajaa sekä KUUSI varapuheenjohtajaa).

Yhdistys otti myös ensimmäiset askeleet tieteellisellä sektorilla. 1960-luvun lopulla alkoivat perinteiset yhteismuutontarkkailut, keväisin ja syksyisin. Tapaus on yritetty elvyttää nykyisikin, mutta useimmiten se on kaatunut siihen, että bongaus näyttelee suurempaa osaa kuin vajaat parikymmentä vuotta sitten; enää ei innostuta tavallisten lajien muutonseurannasta kovin helposti. Vielä 1970-luvun alussa varsinkin Ruissalon silta oli joskus niin täynnä muutontarkkailijoita, että tarvittiin välillä poliisivoimia avuksi, jotta

liikenne sillalla pääsisi kulkemaan... Lisäksi osallistuttiin ahkerasti mm. pöllötakeerauksiin ns. "pöllörellien" merkeissä.

Kokouksien osanottajamäärät jatkoivat kasvuaan, mm. 18.9.-69 oli läsnä 90 henkilöä. TLY:n kokouspaikaksi oli pikkuhiljaa vakiintunut Turun Yliopisto, missä kokoukset tänäkin päivänä pidetään. Vuonna 1969 pidettiin 5 yleiskokousta (nykyisin 8—9 vuodessa).

Myös Jurmon lintuaseman toiminta jatkui vilkkaana, esim. jo vuonna 1969 miehityspäiviä oli 135 ja havainnoitsijoita yhteensä 53. Lintujakin rengastettiin 3382, Suomen kärkimääriä. Myös lintuarkisto eteni. Vuonna 1969 sai työryhmä Lehtinen-Lahtonen-Mehtonen valmiiksi ensimmäisen arkistolajiluettelon, käsittäen noin 100 lajia.

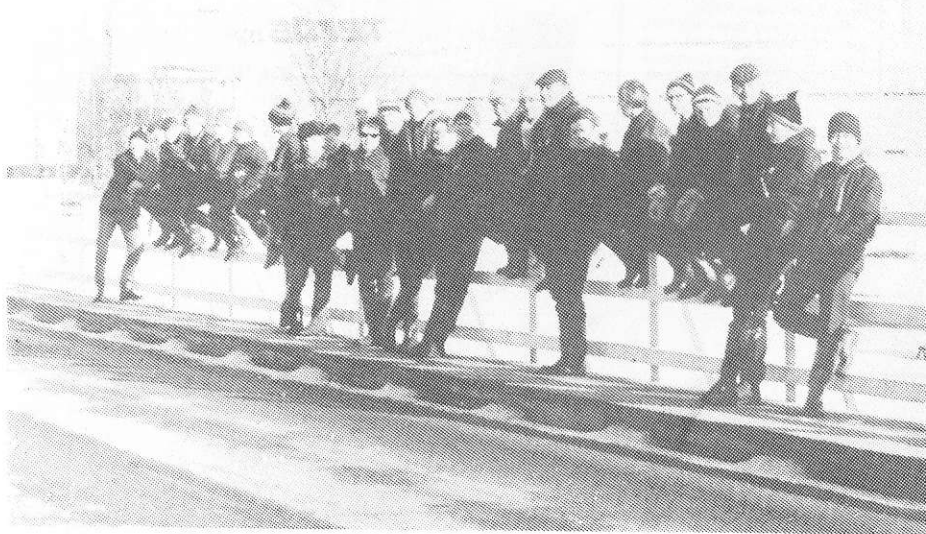
Mainittuna vuonna liitettiin myös Turun Luonnonsuojeluyhdistyksen jäseniksi, katsottiinhan, että myös lintuharrastus on

osa luonnonsuojelua. Luonnonsuojelualue sai konkreettisimmat ilmenemismuotonsa TLY:n toiminnassa aatteen hulluina vuosina 1970-luvulla. Nykyisen vihreän aallon myötä on suojelualue taas palaamassa sille kuuluvaan arvoonsa.

1960-luvun loppuun tultaessa oli myös kunnialla selvitetty alkuaikojen taloudelliset ongelmat, tilinpäätökset osoittivat voittoa ja säästöäkin oli jo kertynyt muutama satanen. Oltiin siis valmiit siirtymään 1970-luvulle, joka niin monessa asiassa muodostui ratkaisevaksi vuosikymmeneksi yhdistyksemme kehityksessä.

Käsiteltäköön aluksi erästä 1970-luvun merkkitapausta, nimittäin Laitilan lintuaseman perustamista. Allaoleva teksti perustuu Hannu Rautasen aseman havaintokirjaan tekemään selostukseen Laitilan aseman ensivaiheista. Koska siinä esitetään kaikki olennainen, kopioitakoon se tähän sellaisenaan:

"Toukokuussa 1971 päätettiin yhdistyksemme hallituksen kokouksessa että aletaisiin etsiä lintuasemaksi sopivaa maalaisalaa Turun Luoteispuolisilta metsäalueilta. Yritys katsottiin aiheelliseksi mm. siitä syystä, että turkulaisten ornitologien kiinnostus sisämaan linnustoon on ollut melko vähäistä, koska Turun lähiympäristössä on liikuttu pääasiallisesti saaristoympäristössä. Lisäksi moni turkulainen ornitologi on täysin tietämätön siitä miten mielenkiintoinen linnusto pesii näinkin lähellä Turkuja, metsissä, soilla ja järvillä. Allekirjoittanut (HR) sai tehtäväkseen tiedustelujen tekemisen ja kesäkuun alkuun mennessä olikin löytynyt kolme eri rakennusta, joita 22.6.1971 lähti Turusta katsomaan yhdistyksemme puheenjohtaja Esko Tarponen, rahastonhoitaja Timo Nurmi Kimmo-poikansa kanssa, hallituksen jäsen Leo Karlsson, jäsen Hannu Hilke sekä allekirjoittanut. Parhaimmak-

Uuskokaa tai älkää, mutta 1960-luvulla lintumiehet kuulemma kokoontuivat päivittäin koulun jälkeen Ruissalon sillalle! Leo Karlssonin arkistokuva.

Nikon

tunnet laadun

20×60ED

9×30DCF

KUVA-SIRKKU

HUMALISTONKATU 18, TURKU. PUH. 28 522

si osoittautui nykyinen asemamme ja neuvoteltuamme isännän kanssa pääsimme vuokrastakin yksimielisyyteen. 4.7. kävin noutamassa lintuaseman avaimen ja aseman kunnostus alkoi.

Asemaa ei siis perustettu alkuunkaan siitä syystä että varmoja pinoja nähtäisiin jatkuvasti, vaan lähinnä metsä-, suo-, ja järvilinnuston tarkkailun vuoksi, johon turkulaisilla ornitologeilla on tähän asti ollut vähän mahdollisuuksia”.

Tämän jälkeen seuraa kuvaus alueen retkeilypaikoista jotka osoittautuivat verraten hyviksi. Lähietäisyydellä sijaitsi mm. Otajärvi sekä lukuisa joukko muita järviä ja soita. Asemasta muodostui vähitellen turkulaisen ornitologian lempilapsi, kesäpäivät muodostuivat jokakesäisiksi, havainnointi oli vilkasta.

Laitilan lintuaseman kolmesta viimeisestä vuodesta löytyy selostus Ukulista nro 14, todettakoon vain, että aseman toiminnan aikana maisemat muuttuivat jonkin verran, ennenkaikkea kesämökkejä tuli lisää. Aseman rauhasta oli osa menetetty toiminnan loppuessa vuonna 1977. Ollimme toki edelleen siitä huolimatta jatkaneet toimintaa. Laskujeni mukaan Laitilan lintuaseman kuutena toimintavuonna siellä tavattiin noin 165 lintulajia. Rajan vetäminen siihen minkä katsoo kuuluvan aseman retkeilyalueeseen on tietenkin makuasia, itse olen käyttänyt noin 20 km:n sädettä. Parhaimpia lajeja olivat mm. maakotka, kiljुकotka, heinäkurppa, turturikykyhy, hiiripöllö, varpuspöllö, viitasirkkalintu.

Vuonna 1970 koettiin toinenkin merkkitapaus yhdistyksen historiassa, ensimmäinen ikioma jäsenlehti putkahti lopultakin ulos painosta. Hallitus päätti julistaa jäsenistölle kilpailun monisteen nimestä (moniste se todella oli, vaikka lehdeksikin voidaan kutsua). En muista kenen ehdotukseen nimiesitys Tiedon antaja — TLY:n ornitologinen julkaisu perustui,

mutta sillä nimellä armaan Ukulimme edeltäjä aloitti maallisen vaelluksensa. Lehden nimi herätti myöhemmin kiivaita keskusteluita, jotka päättyivät Ukuli-nimisen lehden lentoon ulos painosta vuonna 1978.

Tiedon antajan ensimmäisen numeron esipuheessa puheenjohtaja Tarponen esittää tyytyväisyytensä uuden aikakauden alkuun ja myös perusteluita siihen miksi kesti neljä vuotta ennenkuin ensimmäinen lehti saatiin aikaan. Lisäksi todetaan rehvakkaasti ettei uuden julkaisun ole tarkoitus kilpailla Ornis Fennican kanssa, vaan edustaa kevyempää linjaa, nykyisinhän Ukuli lienee ajanut jo mainitun lehden ohi...

Joka tapauksessa ensimmäiset numerot olivat lähes kauttaaltaan tieteellisiä, yksönumerossa puhuttiin mm. vihervarpusen siiven pituudesta, mittausvirheistä, piekanan pesinnästä, Pehtijärven rantalinustosta, lintujen yömuutosta ym. Takasivulla seikkaili sarjakuvasanankari Tuhru, Anneli Lehtisen legendaaristen sarjakuvasanankarien edeltäjänä. Monisteaikaa kesti kuutisen vuotta, sen jälkeen koko komeus saatiin jo kansiinkin. Matka oli kuitenkin vielä pitkä nykyiseen laatuluokan kirjapainossa painettuun, valokuvia sisältävään edustavaan jäsenlehteen.

Yhdistykseen oli 1970 perustettu tutkimus- ja tiedotustoimintaa koordinoiva toimikunta. Toimikunnan työ tutkimuksen organisoinnissa käsitti lähinnä ideoinnin, sopivan vetäjän löytämisen ja tarvittavan tiedoituksen välittämisen projektista. Tärkeimmäksi toimikunnan kannalta nousi kuitenkin kysymys tiedotustoiminnasta. Kun edellä mainittu lehti saatiin aikaan, oli seuraava kysymys jäsentiedotus. TLY:n toiminnan neljänä ensimmäisenä vuotena ei oltu saatu aikaan riittävää sisäistä tiedotusta. Toimikunta ottikin tehtäväkseen epäsäännöllisesti ilmestyvän jäsentiedotteen julkaisemisen. Ensimmäiset ilmestyivät keväällä

1970, usein vielä epämääräisen näköisinä tuhruisina paperimonisteina, joskus myöhemmin kuin kokous, johon tiedote kutsui. Mutta tarkoitus lienee ollut hyvä ja asiat tulivat selviksi. Tästä kehitys oli johtava monen muodonmuutoksen kautta nykyiseen jäsenistön tarpeet ilmeisen hyvin täyttävään tiedotteeseen. Voidaan hyvin sanoa, että samaten kuin TLY:n sihteerit pöytäkirjoja kirjoittaessaan, myös tiedotevastaavat ovat luoneet oman persoonallisen tyyliinsä tiedotteisiin. Vuoden 1970 uraauurtavaan toimikuntaan kuuluivat Olli Arjamaa, Kai Grönqvist, Jouko Högmänder, Esa Lehikoinen, Hannu Myrsky sekä Hannu Rautanen.

11.11.1970 suoritettiin TLY:n kokouksessa muutamia sääntömuutoksia, joilla oli vaikutusta yhdistyksen myöhempään toimintaan. Tärkeimpänä muutoksena oli se, että varapuheenjohtajan ynnä muiden sihteerien, rahastonhoitajan ja lintuaseman hoitajan, jäi hallituksen tehtäväksi. Yhdistyksen nimenkirjoittamisesta todettiin yhdistyslakiin vedoten että TLY:n nimen kirjoittaa puheenjohtaja yhdessä sihteerin kanssa, taloudellisissa asioissa rahastonhoitajan kanssa. Samassa kokouksessa keskusteltiin myös hallituksen nuorentamisesta niin että myös 15-19 vuotiaat voisivat olla hallituksen jäseniä (täysikäisyysraja oli tuolloin 20 vuotta). Kuten tunnettua nykyisin ei tähän ole estettä, vain yhdistyksen nimenkirjoittajien tulee olla 18 vuotta täyttäneitä.

Syksyllä 1970 joutui yhdistyksen hallitus askartelemaan edelleen hankalan Jurmon tilanteen kimpussa. 3.9. saatiin tieto että Andersson oli päättänyt nostaa kämpän vuokraa 3 markkaan/vrk. Todettiin ettei ko. henkilöä vastaan voitaisi ryhtyä toimiin, koska se aiheuttaisi varmasti koko aseman toiminnan loppumisen. Yhdistyksen taloudellinen tila salli onneksi vuokran maksamisen. Lisäksi Andersson oli ehdottanut että TLY ottaisi osaa

kämpän mahdollisista peruskorjauksista aiheutuviin kustannuksiin. Hallitus kutsui, ettei ole yhdistyksen edun mukaista osallistua korjauksiin ellei kirjallisella vuokra- tai tms. sopimuksella voida taata yhdistyksen nautintaoikeutta ko. kämppään. Samana vuonna aloitti toimintansa myös lintuasematoimikunta, jolle tulivat kuulumaan aseman toimintaan liittyvät käytännön asiat. Muuten Jurmoon kuului pelkkää hyvää. Uudet asemakaavakkeet ja rengastuskansiot saapuivat. Vuoden 1970 rengastusmäärä kohosi Jurmon ennätysseen- peräti 9630 lintua sai kihlat nilkkaansa. Jurmoon liittyen tehtiin 11.11. 1970 kokouksessa historiaa. Siellä esitettyssä filmissä nähtiin ensi kertaa Jurmon kamaralla moottoriajoneuvo, Perin ikivanha Simca, josta jotkut onnekkait lienevät saaneet kovan luokan ”kyytipinnan”.

Vuonna 1971 yhdistystä työllisti eniten jo puheena ollut LYL-prosessi. Keväällä ja syksyllä jouduttiin toistuvasti käsittelemään Jurmon tilannetta, koska vuokraisännän ja maanomistajien taholta ilmaistiin tyytymättömyyttä lintuharrastajien käyttäytymiseen saarella. Tutkimustoiminta jatkui, nyt kerättiin toista vuotta systemaattisesti vuodenaikaishavaintoja. Havaintojen palautus prosentuaalisesti oli nykyistä huomattavasti vilkkaampaa. Tiedon antajan kakkosnumerokin ilmestyi. Toimintakertomuksessa todettiin, että näillä kahdella ilmestyneellä numerolla ko. lehti oli jo saanut vankan paikan turkulaisten ornitologien sydämissä. Uskon puutetta omiin kykyihinsä ei silloisilla tekijöillä ainakaan näyttänyt olevan.

Koska elettiin yhteiskunnallisen osallistumisen vuosia, kannanottoja otettiin lähes kaikkeen, vuonna 1971 mm. matkailupoliittiseen ohjelmaan, Ruis-rockiin (jossa TLY:llä perinteellisesti oli aina vahva edustus paikalla, tienviittana toimi yhdistyksen oma pienoislippu) yms. Eräs toive toteutui Laajoen rauhoittamispäätök-

sen mentyä lopultakin läpi, asia oli saatettu vireille jo ennen TLY:n perustamista. Vuoden lopussa valittiin uudeksi puheenjohtajaksi valt.yo. Seppo Kotiranta.

Vuonna 1972 oli tultu siihen pisteeseen että oman asemarakennuksen saaminen Jurmoon todettiin lähitulevaisuudessa välttämättömäksi. Mainittuna vuonna käytiin vilkkaita keskusteluja Anderssonin kanssa aseman tulevaisuudesta. Paul esitti eräissä keskustelussa jo pari vuotta tuolloin ilmassa olleen ajatuksen Jurmon luonnonsuojelualueen perustamisesta, jolloin valtio ehkä myisi tai vuokraisi maata TLY:lle omaa asemarakennusta varten. Jurmon julistaminen suojelualueeksi edellyttäisi kuitenkin valtion budjetissa erikseen määrättyä määrärahaa. Hallitus velvoitettiin valtuuttamaan Lehtikoinen ja Oksala käymään neuvotteluja eri instanssien kanssa. Kuten tunnettua asia juuttui vuosikausiksi byrokratian sokkeloihin, putkahtaakseen esille vasta hiljattain Saaristomeren kansallispuistoajatuksen myötä, jonka vaikutuksesta asemamme toimintaan ei olla vielä täysin selvillä. 1970-luvun alkupuolella järjestettiin Jurmoon lähtijöille myös pakollisia kursseja asemalla toimimisesta. Kurseilla teroitettiin mm. hyvän käytöksen merkitystä saarelaisia kohtaan, asia, jota ei vieläkään voi liikaa korostaa. Viimeaikaiset tapahtumat ovat jälleen herättämässä henkiin ajatusta näiden palauttamisesta.

TLY:n toisellakin lintuasemalla tapahtui-aika oli kypsä yhdistyksen historian ensimmäisille kesäpäiville. Niinpä 21.-23.7.1972 kokoontui Laitilan lintuasemalle 16 lintuharrastajaa viettämään lepposia paria kesäpäivää. Kokemukset olivat sen verran myönteisiä, että jatkoa saatettiin seuraavinakin vuosina. Mitä kesäpäivillä sitten tehtiin? Lähinnä siivottiin, poltettiin roskia, pidettiin kilpailuja, soitettiin suuta ja heitettiin huulta ja tietenkin syötiin (ehkä ihan pikkuisen juotiin-

kin), mutta hauskaa oli. Kesäpäivät elävät edelleen niille osallistujien muistossa yhtenä leppoisimmista toimintamuodoista mitä yhdistyksellämme on koskaan ollut. Jurmossa ei mainittuja tapahtumia ole ymmärrettävistä syistä voitu pitää, valitettavasti.

Vuonna 1972 havaintoarkisto muotoutui lähes nykyiseen muotoonsa. Työryhmä Karhu-Vuokko ehdotti arkiston siirtämistä nykyiselle korttisysteemille, hallitus päätti kotvan emmittyään myöntää ko. henkilöille 325 mk asian toteuttamista varten (PS. jäsenmaksu oli tuolloin 15 mk ja lehti maksoi 2 mk). Syksyn kokouksissa oli uusia kortteja jo saatavilla, kuten myös uusia havaintokaavakkeita. Jäsenmaksuisa luovuttiin aikaisemmasta "suorakan-to"-systeemistä ja otettiin käyttöön nykyisen kaltaiset jäsenkortit. Ongelmana oli tähän asti ollut jäsenmaksujen perimisen suunnaton vaikeus, eroitettavia kertyi turhankin paljon. TLY -otti aktiivisesti osaa myös keskusteluun Lintumies-lehden organisaatiosta, tuohon aikaan lehteä julkaisi SLY:n nuorisosaasto.

Pohdittiin myös nykyisin tuttua asiaa, mitä tehdä ei-turkulaisten jäsenien kanssa, 1971 ja -72 näitä oli liittynyt yhdistykseen melkoisen paljon. Yhdistystämme syytetään usein nykyisinkin liiasta Turku-keskeisyydestä, mm. nimen katsotaan olevan tähän syynä. Toistettakoon mitä olen joskus sanonut: TLY on kaikin tavoin valmis tukemaan muidenkin alueensa lintuharrastajapaikkakuntien toimintaa, jopa taloudellisesti, mutta se edellyttää ao. paikkakunnalta tulevaa aloitetta. Emme voi lähteä syyttämään rahaa johonkin, jos emme varmasti tiedä, että jossain on kiinnostusta omaan toimintaan. Joten ulkopaikkakuntalaiset, toimikaa!

Mainittuna vuonna 1972 yhdistyksen hallitus teki lyömättömän ennätyksen, se kokoontui peräti 18 kertaa. Monet kokouksista olivat lähinnä julkilausumien

JULISTEET VALOKUVAT GRAFIikka

Nyt Saat tyylikkää alumiini-kehukset, paspatuurit ja lasit helposti ja edullisesti. Hopea, musta, punainen, valkoinen ja pronssi. Sekä kuusi muuta väriä. Kaikki koot.

Kultatalon **KUVA
PULSSI**

Aurakatu 12 a
Turku
puh. 332 666

hiontaa, joita tiiviisti lähetettiin vähän joka suuntaan. Näytteenä tuon ajan tiedotteiden joskus kovinkin kaunokirjallisesta luonnonsuojeluhengestä otettakoon tähän yksi sattumanvaraisesti valittu esimerkki, joka on täyttä asiaa vielä tänäänkin, 13 vuotta myöhemmin:

"Oman pesän likaaminen on lopetettava, vastuu kuuluu jokaiselle tekijälle. Havaintopaikkojen luonnonsuojelu aiempien vuosien malliin on toimintaa, joka sotii raskaasti lintuharrastusta vastaan. Muutontarkkailua estävän puun katkaiseminen tai polttaminen ovat periaatteellisia virheitä, sillä jos luonto katoaa, katoaa myös osa linnuista. Olemmeko periaatteettomia, epäsosiaalisia pelaajia? Vai olemmeko nykyajan riistometsästäjiä, jotka ovat vaihtaneet luodikon kiikariin ja topatut linnut pinnapörrsiin"? "Ole solidaarinen muille, vältä roskastamista, älä tuhoa luontoa. Yleisön suhtautuminen lintuharrastukseen riippuu suuresti sinun käyttäytymisestäsi maastossa".

Sama tiedote kehoittaa myös osallistumaan mielenosoitukseen kaupunginvaltuuston edessä. Luonnonsuojeluaatteen kuumat laineet ulottuivat tiiviisti myös 1970-luvun alun TLY:n toimintaan, kuten myös politiikka joka joskus aiheutti kokouksissa absurdeja väittelyitä. Nykyinen TLY on ja pysyy täysin puolueettomana ja sitoutumattomana järjestönä.

Vuoden 1972 lopussa valittiin uudeksi puheenjohtajaksi LuK Iikka Oksala joka on myöhemmin niittänyt mainetta hyönteistutkijana.

Jurmo oli pinnalla myös vuonna 1973. Edellisen vuoden lopussa esille tullutta ajatusta uuden lintuaseman perustamisesta Anderssonin vanhaan navettaan pohdittiin aivan vakavasti. Eikä asia loppujen lopuksi ollut ollenkaan niin ihmeellinen kuin miltä se kuulostaa. Remontilla olisi navetasta ehkä saanut hyvän, vahvan, tukevan ja tilavan lintuaseman, jota ei

ainakaan tuuli olisi riepottellut kuten joskus nykyistä. Ja hyvin ilkeästi sanottuna lävätkin olisivat erälle kavereille olleet valmiina...

Aseman rakentaminen olisi tullut maksamaan noin 3500 mk, Anderssoneille olisi ollut varaa maksaa tonni vuodessa. Pulmana oli vain ettei Paulilta oltu kysytty lupaa rakentamiseen. Kuitenkin oli melkoisen lähellä ettei nykyinen asemamme sijaitisi navetassa, mutta vuokraisännän vastahakoisuus kaatoi tämänkin ajatuksen. Hyväntahdon eleenä hallitus päätti palauttaa asemamaksun - kymmenen markkaa - takaisin pitkä-aikaisille havainnoitsijoille. Tuolloin vielä riitti ihmisiä toimintaan aatteelliselta pohjalta, nykyisin ensimmäinen kysymys on hyvin usein se mitä saa korvausta. Jurmon lämmitysaineiden hankinnassa päätettiin kääntyä öljy-yhtiöiden puoleen, tätä käytetään hyväksi vieläkin.

Tärkeäksi rahanlähteeksi nousi vuodesta 1973 alkanut lehtiasiamiestoiminta, luku sinänsä sekin TLY:n historiassa. TLY välitti jäsenilleen erilaisia aikakauslehtiä, lähinnä perhelehtiä, ja sai itse välityspalkkion. Toiminta loppui muutama vuosi sitten kannattamattomuuteen, erikoistarjouksia alkaa olla jo jokaisen ulottuvilla. Leo Karlssonin johdolla järjestettiin kyseisenä vuonna ja myöhemmin TLY:n omia rengastustenttejä, parhaista lähetettiin lista rengastustoimistoon, josta heille anottiin lupaa. Suhtautuminen turkulaisrengastajiin oli kyllä alusta asti varsin penseää. Joku keksi hallituksessa ehdottaa tiedotteisiin mainosten hankintaa, ajatus lienee tyrmätty utopistisena, mutta muutaman vuoden päästä siitä oli tuleva totta. Myös jäsenlehti sai myöhemmin omat mainostajansa, osaksi samat kuin tiedotteessakin.

TLY oli mukana myös Turkuun tulevan eläinhuoltolan perustamisessa. Yhdistyksen perusteluissa todettiin mm. se, että hoitolasta voisi olla apua petolintujen tila-

päisenä säilytyspaikkana. Lisäksi todettiin että TLY voisi näin valvoa ettei klinikasta tule varpus- tai kottaraisfarmia, mitä vm. perustelulla sitten tarkoitettiin.

TLY:n arkisto eteni, nyt saatiin jo arkistokaappi, joka sitten oli käytössä aina viime vuoteen asti ja palvelee edelleen Ukulin arkistokaappina; hyvin tehdystä on aina hyötyä.

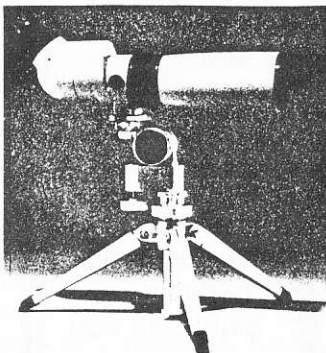
TLY:n hallituksen päättä ei todellakaan huimannut, vuonna 1973 uskallettiin anoa kaupungilta rahaa raittustoimintaa varten. En tiedä, saatiinko, ainakaan tuloslaskelmasta ei moista summaa löydy.

Hallituksen kokouksessa 29.1.1973 Heikki Karhu puolestaan ihmetteli sitä, että vastikään Turun kaupungissa Peltolan ruderaattialueella oli ammuttu kohti TLY:n jäseniä, vieläpä luvan kanssa. Karhu tiedusteli sitä mitä mieltä hallitus on siitä, että kaupungin alueella metsästetään sekä siitä, että kaupungin alueella räiskitään täyttä ymmärrystä vailla kaikenlaisia liikkuvia olentoja sekä mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä. Hallitus päätti yksimielisesti kirjoittaa asiasta Turun Päivälehteen. Ei liene auttanut, koska ainakin tietojeni mukaan Rauvolanlahdella on syyllistytty vastaavanlaiseen toimintaan.

Kokousohjelmien taso oli edelleen korkea, tiedettä pyrittiin vaalimaan, vai mitä sanotte seuraavasta:

"FK Pertti Rassi kertoi varpusen pesimäkauden ulkopuolisesta seksuaalisesta aktiiviteetistä. Rassi on vuodesta 1962 lähtien tutkinut varpusen populaatioekologiaa ja viime vuosina IFB-ohjelmaan liittyen varpuspopulaation kautta kulkevaa energiavirtaa. Rassi on tutkimuksissaan tullut siihen tulokseen, että varpusen seksuaalinen käyttäytyminen sopii hyvin esitettyyn teoriaan, jonka mukaan syksyinen seks. aktiivisuus on laadultaan primääristä kun taas keväinen aktiivisuuden lisääntyminen on sekundääristä ja johtuu säätekijöiden aiheuttamasta lyk-

MIRADORISI MEILTÄ

Maastossa kätevät kaukoputket

- 45° putki 60 mm objektiivilla
- suora kumipäällysteinen putki 50 mm objektiivilla

Pikkumira-kaukoputki

- 50 mm objektiivi
- kääntyvä okulaaripää
- pituus vain 21 cm (90°)

Laajakulmaiset prismakiikarit

- 8×40, 10×40, 7×50 ja 10×50

 **optikko
Niskala**

EERIKINKATU 22b

puhelin 12 109

käytymisestä. Tätä tukee se otos jonka mukaan selektiivisessä regressioanalyyssissä sääolosuhteet selittävät jopa 70% keväisestä seks. aktiiviteetistä". Mielenkiintoista...

Arvostelu vuotta aikaisemmin toimintansa aloittanutta LYL:a kohtaan lisääntyi TLY:n piirissä vuonna 1974. Todettiin mm. "LYL:n hillitön into lähetellä papereita" ja vaadittiin konkreettisia toimenpiteitä jäsenmaksujen vastineeksi. Katsottiin että liitto syöllistyy "vain jäsenyhdistysten kassojen kuppaamiseen". Kiistaa käytiin lähinnä koskien liiton syyskokouksen laillisuutta. TLY:n eroa "moisesta pulinapiiristä" vaadittiin yleisesti. Seuraavaan vuoteen mennessä oli tilanne toki rauhoittunut, johtuen pitkälti siitä että Liiton alkuruosteessa ollut koneisto lähti lopultakin pyörimään sillä teholla, joka valtakunnallisella liitolla pitääkin olla.

Jurmossa elettiin ratkaisevia hetkiä. Asematoimikunta oli vuoden lopussa luonnostellut pitkäaikaisen vuokrasopimuksen johon yritettiin Paulin suostumusta. Saatiin myös tieto siitä, että Perillä ehkä olisi vapaa heinälato, jonka hän voisi vuokrata yhdistykselle, lintuasemaksi...

Kuka tuntee Jurmon, tietää toki että Perin ladot ovat vahvaa tekoa, joten asema siitäkin olisi syntynyt. Andersson puolestaan oli ilmoittanut takarajaksi 1.6.1974 tosin syksyäkkin oli jossain vaiheessa vilauteltu. Hallituksen kokouksen 22.4.1974 saatiin tieto, että Paul oli delegoinut kaiken päätösvallan asiassa tyttarelleen Agnetalle eikä taatusti yhtään jatkoaikaa herunut. Lisäksi Perin omistamat rakennukset olivat kaikki käytössä. Toukokuussa hallitus oli jo vähän toivekaammalla tuulella, vastapuoli oli osoittanut pehmenemisen merkkejä. Lisäksi hallitus päätti antaa Paul Anderssonille symbolisen 50 markan korvauksen kivusta ja särystä (joka kuulemma oli syntynyt siitä, että ornitologit rikkovat hänen irtainta omaisuuttaan NIIN surutta siellä

asemalla). Näinhän se ei ollut vaan kyllä se lipasto hajosi pelkkää vanhuuttaan... Kesäkuussa sitten saatiin tieto, että hän oli antanut jatkoaikaa kesäkuuhun 1975, vuokran kohotessa samalla huimaaviin lukuihin — 7 markkaan vuorokaudessa. PA:n asenteiden naispuolisiin miehittäjiin todettiin olevan kauttaaltaan hurjia, etenkin jos näiden seurassa liikkui koiraspuolisia lintuharrastajia. Hämmäntävästä tilanteesta ajateltiin voitavan selvitä kohotamalla miehityksen laadullista tasoa, kaikkien asemallakävijöiden oli voitava täyttää yksin lintuasemankaava. "Kissinger" (TLY:n neuvottelija) sai tehtäväkseen yrittää neuvotella mahdollisuudesta, että asemalla voisi olla yksinomaan naispuolinen miehitys (naisitus??). Jatkoaikaa siis saatiin, mutta oma asema oli pikimiten saatava. Jäseniltä aloitettiin Jurmon asemamaksun kerääminen, pienten mutinoiden jälkeen asia ymmärrettiin välttämättömäksi, jos asemaa aiotaan ylläpitää. Lintuasemasääntö korvattiin ajanmukaisilla Jurmon toimintaohjeilla, jotka saivat lopullisen muotonsa.

Yleiskokouksissa alkoi legendaarinen "pinnahuutokauppa", joka pienin katkosi jatkui viime vuosiin asti. Tarkoituksena oli antaa jäsenten kertoa mielenkiintoisista havainnoistaan kokouksissa, tuolloin uskallettiin kertoa kuulumisia, toista on nykyään. Miksi ihmiset tänään ovat paljon ujompia kuin tuolloin kymmenen vuotta sitten, en tiedä? Nykyään ei pinnahuutokauppaa saa käyntiin millään ilveellä. Suurimmalla osalla toki lienee tieto jostain paremmasta lajista alta vartin, jos sellainen johonkin päin Suomea ilmestyy, ehkä tässä syy.

Uusien jäsenten hyväksymismenettelyssä päätettiin siirtyä käyttämään nykyisin voimassa olevaa systeemiä, hallitus esittää, yleiskokous hyväksyy. Katsottiin, että hallitus on oikeutettu kontrolloimaan jäseniksi hakevat henkilöt. Tiedossani ei kuitenkaan ole kuin yksi tapaus jolloin

hallitus olisi muuten jäsenyyden ehdot täyttävää henkilöä kieltäytynyt hyväksymästä, alle 15-vuotiaita on kyllä karsittu. Nykyisin ei mainitusta 15-vuoden ikäraajasta pidetä enää kiinni, nimenkirjoittajien tietenkin on oltava täysvaltaisia.

Ensimmäinen lintuatlas toteutettiin myös mainittuna vuonna. Siihen TLY tietenkin osallistui innolla. Vuoden lopussa leimahti yhdistyksessä henkiin keskustelu, joka oli saava varsin laajat mittasuhteet ja edesauttamassa kokonaan uuden aikakauden syntyä. Kyse oli tietenkin yhdistyksen lehdestä. Muuan jäsen paheksui kokouksessa jyrkin sanoin lehden tuolloista linjaa sekä ennenkaikkea nimeä Tiedon antaja — TLY:n ornitologinen julkaisu, joka varsinkin nimen etuosa antoi aiheen lukuisiin väärinkäsityksiin. Lisäksi esitettiin ankaraa kritiikkiä mm. jäsentiedotetta vastaan, joka oli julkaissut erään ravitsemusliikkeen mainoksen. Kuva oli puhujan mielestä

siitä, minkälainen kuva yhdistyksestä annettaisiin ulospäin ja minkälainen menettely olisi yhdistyksen etujen mukaista. Keskustelu aaltoili vilkkaana, saaden välillä koomisiakin muotoja. Asiasta ei kuitenkaan vielä tehty päätöstä vaan lehden nimikysymys päätettiin jättää myöhemmin käsiteltäväksi.

Vuosi 1975 oli verraten rauhallinen, nimikysymys jäi hautomaan ja lehti jatkoi edelleen entisellä nimellään. Keväällä yritettiin puuhailla retkeä Äyräpääjärvelle, tarkoituksena toteuttaa retki seuraavana vuonna. Siinä kävi niin kuin kävi seuraavassa kappaleessa kerrotulla tavalla. Jäsenistöä kiusattiin tuolloin varsin laajalla jäsenkyselyllä, kuitenkin huomattavasti suurpiirteisemmällä kuin vuonna 1984 toteutetulla. Vuoden lopussa valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi biol. yo. Veijo Vänskä, jo mm. sihteerinä yhdistyksessä kannuksensa hankkinut "joka paikan höylä".

Kuka on kuka?

Lue enemmän, luule vähemmän. Akateemisen valikoimista lehtiä ja kirjoja alalta kuin alalta. Ja useilla kielillä.

**AKATEEMINEN
KIRJAKAUPPA**

Yliopistonkatu 22, puh. 551 211.

2. osa: Toinen vuosikymmen 1976—1985

Vuonna 1976 loppui Tiedon antajan taru, yhdistyksen vanha jäsenlehti oli aika siirtää historiaan ja luoda tilalle jotain uutta.

Hallituksen kokouksessa syksyllä 1976 asia tuli uudestaan esille silloisen sihteerin toimesta. Perusteluissa nimen vaihtamiseen todettiin mm. se, että Tiedon antaja niminen julkaisu on lain tarkoituksessa mielessä hyvien tapojen vastainen, sillä rekisteröity Tiedonantajayhdistys julkaisee saman nimistä lehteä ja lisäksi mitään sanomaton nimi vaikeuttaa lehden myyntiä TLY:n ulkopuolisille. Puheenjohtajan mielestä lehdessä oli kaksi sanaa erotukseksi viimeksimainitusta. Joka tapauksessa kiista johti sihteerin ulosmarssiin toimituskunnasta. Hallitus julisti keväällä -77 kilpailun lehden uudesta nimestä. Määräaikaan mennessä saapui peräti 78 uutta nimiehdotusta, intoa muutokseen siis oli. Loppuhuipentuma koettiin yhdistyksen kokouksessa 16.5.1977. Tällöin Esko Tarponen esitti puoltolauseensa nimille Picus ja Varsinais-Suomen linnut, Esko Gustafssonin taas ehdottaessa kaikkien pinna-alkuisten nimiehdotusten karsimista. Veijo Vänskän mielestä taas nimi Tiedon antaja oli säilytettävä, tähän esitti Raino Pönni oman vastalauseensa. Monimutkaisten ryhmien välisten äänestysten jälkeen päädyttiin lopulta siihen, että yksi nimistä Picus, Ukuli, Meriharakka tai Pliisku (meriharakan kansanomaisen nimitys) olisi loppuäänestyksessä Tiedon antajaa vastassa. Jäsenistön selvä enemmistö kannatti nimeä Ukuli, joten se selviytyi lopulliseen äänestykseen, lyöden siinä nimen Tiedon antajan äänin 30—10. Tässä Ukuli-nimen pääpiirteiset syntyvaiheet. Nimi on mitä sopivin lehdellemme, mutta herättää vielä joskus kummastusta varsinkin maallikkojen piirissä, mikä se semmoinen Ukuli on?

Nimiehdotus lanseerattiin kokoukseen sillä perusteella, että se olisi kansanomaisen nimitys tunturipöllöstä, jota Jurmon saarella silloin tällöin talvisin tapaa. Kuitenkin mm. sanakirjat ja vanhat julkaisut antavat vastineeksi pelkästään pöllön ja samaa mieltä lienevät monet muutkin, nimi tarkoittaisi siis pelkästään pöllöjä ryhmänä. Mutta käyttäkäämme sitä kaikin mokomin "isosta vaaleastakin".

Myös Anneli Lehtisen edellisenä vuonna voittanut jäsenmerkkiehdotus sai lopullisen muotonsa samana vuonna ja tuttuja meriharakkamerkkejä alkoi pian ilmestyä joka pojan ja tytön vaatteisiin katukuvassa.

Toinen paljon purinaa herättänyt aihe vuosina 1976—77 oli TLY:n arkiston lopullinen muotoutuminen. Lähinnä arkistolajiluettelosta käytiin kiivaimmat väitteilyt. Eräät ihmettelivät vakavasti sitä, miksi havaintoja ylipäättänsä ollenkaan kerätään, koska täydellisen tuloksen saaminen on mahdotonta, tietyistä lajeista voitaisiin ottaa vain otos joka viides tai kymmenes vuosi. Vaadittiin myös uhanalaisten lajien sekä mm. petolintujen poistamista arkistolialta. Työryhmä Gustafsson-Peltola-Vuorinen sai tehtäväkseen lopullisen lajiluettelon laatimisen, luetteloa jota sittemmin on muokattu muutamia kertoja paremmin vastaamaan joidenkin tiettyjen lajien esiintymistä. Arkistonhoidon sai tehtäväkseen 16-vuotias Juhana Piha, joka edelleen toimii samassa tehtävässä. Tätä kirjoitettaessa ollaan jo siirtymässä tietokoneaikaan, niin muuttuu maailma. Totuus kuitenkin on, että jos kasvu jatkuu nykyisellä vauhdilla, arkiston hyödyntäminen ilman ATK:ta ei enää tulevaisuudessa onnistu.

Vuosi 1976 oli myös yhdistyksemme kymmenes toimintavuosi. Juhlakokousta vietettiin marraskuussa leppoisissa merkeissä. Yhdistys kutsui ensimmäiseksi

kunniajäsenikseen Lasse Velmalan sekä Esa Lehikoisen. Velmalan kohdalla arvonimen myöntämisperusteissa mainittiin, että hän ensimmäisenä puheenjohtaja oli luomassa suuntaa TLY:n tulevalle toiminnalle sekä loi yhdistyksen organisaation pohjan. Lehikoisen ansiot tieteellisessä työssä ovat laajalti tunnetut. Muuten juhlakokousta vietettiin mm. katselemalla kuvia Jurmasta sekä turkulaisornitologiasta. Pöytäkirjan mukaan jäsenet huolehtivat äänen pidosta, eniten kunnostautui Timo Nurmi.

Vuoden aikana yhdistyksen oli otettava kantaa myös edellisenä vuotena perustettuun rareiteetikomiteaan. Komitean jäsen Rauno Tenovuo vastaili helmikuun kokouksessa jäsenten kysymyksiin asiasta. Aikaisemmin esiintynyt voimakas nurina oli hieman laantunut ja asiasta voitiin nyt keskustella asiallisesti. Komitean toiminta lienee vielä ollut niin uutta ettei useimmilla ollut käsitystä sen toiminnasta, epäluulot olivat ajoittain suuria. Rauhoittavana lienee pidetty tietoa myös siitä, että kaikki hylkäämisperusteet ja hylätyt lajit saa selville aluevastaavan luota. Epäluuloja hälvensi osaltaan myös Karno Mikkola, joka hieman myöhemmin yhdistyksen yleiskokouksessa kertoili komitean toiminnasta ja tavoitteista.

TLY koki näihin aikoihin myös ensimmäiset laajentumisaikeensa. Huomattiin, että töitä kyllä riittäisi isommallekin joukolle. Hallitus päätettiin laajentaa käsittäväksi 7 varsinaista jäsentä, varajäsenet tiputettiin pois. Muutama vuosi myöhemmin otettiin hallitukseen vielä kolme henkilöä lisää, joten nykyinen johtokymmenikkö oli silloin saanut lopullisen muotonsa. Vuoden lopussa luotiin myös uusi tiedotevastaavan virka. Aikaisemmin tiedottaminen oli pääosiltaan jäänyt sihteerin harteille, minkä johdosta eräs yhdistyksen sihteereistä jopa erosi yhdistyksestä lisääntyneiden työpainneiden takia.

Ikkunakysymyksiltä tuntuivat tapaukset lintuasemilla, joihin hallituksen oli kymmenisen vuottakin sitten puututtava. Eniten närää aiheutti eräiden yhdistysten jäsenten omatoiminen polttopuiden hakumatka Laitilan vuokraisännän saunakamariin — ikkunan kautta. Hallitus lienee taipunut vuokraisännän jatkuviin korvausvaatimuksiin, koska asiasta ei pöytäkirjoissa enää vuoden 1976 jälkeen puhuta. Kuitenkin Laitilan aseman sääntöihin otettiin jyrkkä määräys jossa todettiin, että polttopuita sai viedä vain aseman puuliiteristä, lisäksi kiellettiin puiden pilkkominen aseman sisällä...

Edellisenä keväänä vireille pantua Äyräpääjärvi-projektia yritettiin toteuttaa. Se loppui kuitenkin itänaapurimme vaittioon. TLY oli saanut tietää, että Leningradin yliopiston vararehtori hoitaa käytännön järjestelyt. Kirje hänelle lähetettiin, mutta vastausta ei koskaan tullut. Myöhemmin vahvistuivat oletukset ettei koko miestä edes ollut olemassa... Tai ehkäpä viidenkymmenen ornarin ryntäminen Kannakselle kaukoputkine, kame-roine ja kiikaroina koettiin joillakin tahoilla vähintään arveluttavaksi, Virolahdella tällainen voitaneen juuri ja juuri sallia...

Vuoden 1976 lopulla hallitusta työllisti sopivien puheenjohtajakandidaattien etsiminen tai näiden kieltäytyminen toinen toisensa perään. Kokouksessa 3.11.1976 ehdotettiin peräti seitsemää ihmistä uudeksi puheenjohtajaksi, kaikki kieltäytyivät (omasta mielestäni puheenjohtajaksi ehdotettava ei voi ko. kunniaista kieltäytyä muuten kuin erittäin hyvin perustein, kyseessä on kuitenkin yhdistyksen osoittama luottamus, joka on otettava vastaan). —Lopulta löydettiin yksi uskalias, turkulaiselle lintuharrastukselle tällöin vielä melko tuntematon Antti Karlin. Seuraavina kahtena vuotena hän osoitti organisaatiokykynsä viemällä TLY:n läpi hankalien kriisien, joita TLY:n ylle verraten

AINOANA TURUSSA Canon-vuokrapalvelu

objektiivit 20 mm – 800 mm, virittimet,
lähikuvauslaitteet, videot ym.

Canon - ERIKOISLIIKE
KUVA-PAIJULA

Hämeenk. 1 KOP:n talo Puh. 332 383,

PALVELUA SINUA VARTEN

PS. Canon kameranostaja: Muista Canon VIP-kortti vain meiltä!

paljon kasaantui noina vuosina. Vuosina 1977–78 suurimmat ongelmat olivat Jurmon tilanne sekä TLY:n ja LYL:n välien kiristyminen lähes katkeamispisteeseen.

Ennenkuin käsittelen tapauksia Jurmossa, muutama sana TLY:n ja LYL:n suhteista näinä vuosina. Hallituksen kokouksessa 31.3.1977 LYL sai hallituksen taholta osakseen ankaraa arvostelua. Katsottiin, että kuuluminen liittoon merkitsi TLY:lle vain taloudellista rasitetta. Riitelyn jälkeen päätettiin antaa TLY:n LYL-edustajille tilaisuus tehdä selvitys siitä mitä he ovat liitossa saaneet aikaan yhdistyksen hyväksi. Hallituksen kokous 28.4. oli myrskyisä. Vaikka mainitut edustajat eivät paikalle saapuneetkaan, oli tunnelma LYL:a vastaan kiristynyt äärimmilleen. Eroamista vaativat perustelivat kantaansa mainitulla taloudellisella rasituksella sekä sillä että TLY:n voima-

kas oppositio vaatii eroamista liitosta. He katsoivat myös ettei LYL neljän toimintavuoden aikana ollut saanut mitään aikaan.

Liittoa puolustavat esittivät, että LYL:n aika oli kulunut organisaation luomiseen eikä liiton tarkoitus muutenkaan ole hyödyttää yksittäistä ornitologia. Joka tapauksessa päätettiin lykätä jäsenmaksun maksaminen syksyyn kunnes olisi kuultu mainittujen edustajien selonteko asiasta, joka saatiinkin seuraavassa hallituksen kokouksessa. Puheenvuoroissa korostettiin sitä, että jos TLY nyt eroaisi, se olisi epäluottamuslause koko liittoa vastaan ja saattaisi turkulaisen ornitologian huonoon valoon ja herättäisi epäilyksiä. Yksittäinen yhdistys voi saada runsaasti etuja kuulumalla liittoon, esim. lintuasematointia on helpompi yhtenäistää, esitelmöitsijöitä on helpompi saada, lisäksi Lintumies lehden saaminen

liiton haltuun edistäisi LYL:n tiedotustoimintaa.

Perustelut olivat sen verran vahvat, että TLY lopulta päätti pysyä Liiton jäsenenä. Viime vuodet yhdistyksemme suhteet liittoon ovat olleet hyvät ja antoisat. Kuitenkin syksyllä 1985 TLY oli pakotettu ottamaan voimakkaasti kantaa Liiton kaavailemaa jäsenmaksun korotusta vastaan, johon sitten löytyikin kaikkia ilmeisen hyvin tyydyttävä sopuratkaisu. Nyt vuoden 1986 alkaessa turkulaisedustus liitossa on vahva: yhdistyksen jäsen Arto Kalliola on liiton taloudenhoitaja, entinen puheenjohtajamme Antti Karlin toimii liiton toiminnanjohtajana, sekä yhdistyksen puheenjohtaja Rauno Laine kuuluu liiton hallitukseen.

Vielä tämän prosessin ollessa käynnissä saapui yhdistyksen hallitukselle toinen vakava asia ratkaistavaksi. Jurmon lintuaseman toiminta näytti kaatuvan siihen, ettei Paul Andersson enää suostunut uusimaan vuokrasopimusta syksyksi. Asemarakennusta tarvittaisiin hänen tyttärensä käyttöön. Myöhemmin tämä tarve ilmeni perusteettomaksi, tärkeintä lienee ollut päästä eroon TLY:stä ja lintumiehistä. Uhan alla oli eletty toki ennenkin, lähinnä tämä esti tekemästä asemarakennukseen mitään isompia korjauksia. Niinpä vuosi vuoden jälkeen kituutettiin tässä vanhassa rötiskössä, joka joskus oli varsin kodikaskin. Lienevätpä varsin monet viettäneet siellä joulun ja uuden vuodenkin vastaanottajaisia. Ainakin jälkimmäiset ovat koko suvun yhteisiä remutilaisuuksia. Sain kunnian osallistua sellaisiin vuoden vaihteessa 75/76. Juhlat kestivät kaksi päivää ja yötä, ymmärrettävistä syistä havainnointi jäi tällöin vähän heikommalle, toki karikukko käytiin hakemassa riutalta 3.1.

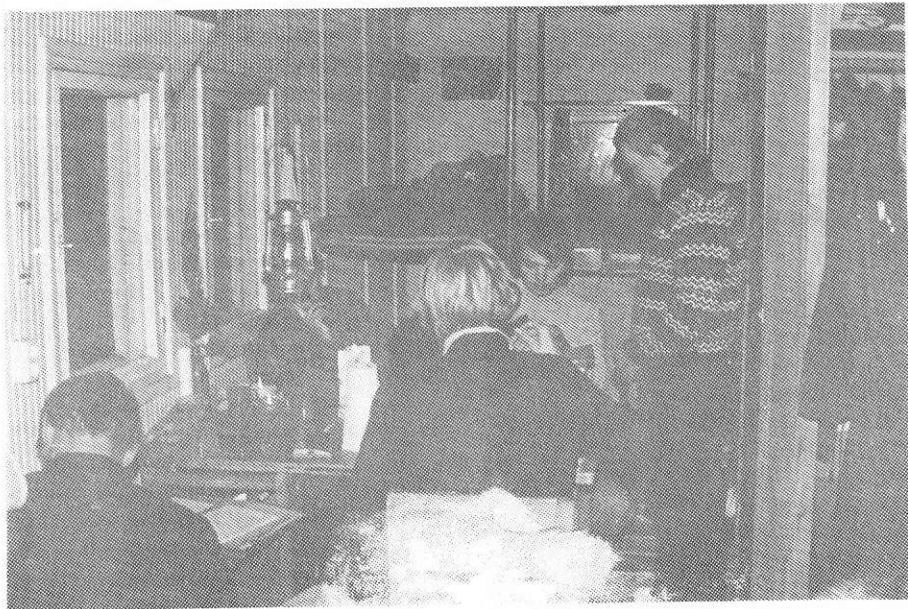
Mutta takaisin asiaan. Asemanhoitaja velvoitettiin tiedustelemaan Anderssonilta lopullista vastausta vuokrasopimuksen jat-

kumiseen. Jos vastaus olisi kielteinen, oli ryhdyttävä toimiin uuden aseman hankkimiseksi. Hallitus päätti myös lähettää Anderssonin tyttarelle myöhästyneen häälahjan, ehkä senkin toivottiin kääntävän asian TLY:n eduksi. Seuraava hallituksen kokous velvoitti asemanhoitajan neuvottelemaan maanomistajien kanssa maanalueen vuokraamisesta. Tässä onnistuttiinkin, syyskuun alkuun mennessä oli vuokrattava alue saarelaisten toimesta osoitettu. Jäljellä oli vain kämpän hankkiminen. Osmo Kivivuori lupautui anomaan Helsingin eläinmuseon kautta TVH:lta käytöstä poistettua parakkirakennusta. Koska hallituksesta ei löytynyt yksimielisyyttä siitä, sopiiko parakki lintuasemaksi niin käytännön järjestelyt sai hoitaakseen asematoimikunta. Parakki TVH:lta saatiin, mutta sen kuljetus Jurmoon ei sujunut aivan ongelmitta. Ensimmäisellä kerralla se oli lähetettävä merivartioston mukana takaisin Pärnäsiin, saarelaisilla ei sattunut olemaan sopivaa vetokalustoa. Toisella kerralla parakki saatiin saareen katapultin avulla, mutta sopivan paikan löytäminen oli sitten jo toinen asia. Saarelaisen toimesta oli osoitettu paikka kyläniityn vieressä, mutta yhteisymmärrystä ei tuntunut löytyvän. Metri sinne, metri tänne, viittoivat saarelaiset, TLY:n miehet taas osoittelivat toiseen suuntaan. Vastapalvelukseksi parakin vetämisestä paikoilleen yhdistyksen talkooporukka auttoi Matssonin surullisenkuuluisan sonnin siirtämisessä kuljetusalukseen. Tarina kertoo, että muuan lintumies oli kerran viettänyt kivellä pitkän tovin samaisen sonnin ravatessa ympärillä...

On mielenkiintoista havaita että jo vuonna 1977 hallitus keskusteli lisääntyneiden telttailijoiden aiheuttamista haitoista. Asematoimikunnan kanta oli telttailun kieltäminen, mutta esitys oli sen verran jyrkkä että se nostatti silloisen hallituksen vastarintaan, sitä ei hyväksyt-

Jurmon nykyinen lintuasema ulkoa... Kuva Vesa Multala.

... ja sisältä. Kuva Leo Karlson.

ty. Päätettiin kuitenkin LYL:n kautta tiedottaa muille jäsenyhdistyksille, että niiden jäsenten maihinousu Jurmoon ilman TLY:n lupaa on kielletty (periaatteessa kielto lienee vielä voimassa, koska sitä ei ole kumottu, mutta sen valvominen käytännössä on mahdotonta. Eikä TLY Jurmon saarta omista, vaan vain lintumaseman).

Laitilan lintuasema tuli tiensä päätökseen heinäkuussa -77, syynä se, että asemarakennuksena olleen talon omistaja vaihtui eikä uusi omistaja suostunut vuokrasopimuksen uusimiseen. Näin kertoo aseman viimeisestä päivästä havaintokirja:

Heinäkuu 24. päivä 1977.

"Kello 10.30 lähtien aseman irtaimiston kuljettamista saareen ts. retkeily-alue yksipuolinen asema-saari. Alueen irtaimisto oli ehditty siirtää. 5 hetekaa, 1 sohva, 2 pöytää, kannoimme kaikki asemalla. Pönnin osuus oli korvaamaton, mutta missä ovat auto-ornitologit? Anneli Lehtinen lähti kämpältä kahdenmaisaa. Asemanhoitaja (Harry Lehto) sulki viimeisen kerran Laitilan Pahojoen lintuaseman oven kello 15.00 päättäen samalla tämän rakkaaksi käyneen korvessa sijaitsevan lintuaseman toiminnan. TLY:n merkki irrotettiin ovesta ja menimme (Henry Lehto, Harry Lehto, Raino Pönni, Jari Kärllund) jäähyväiskahville Asserin (Asser Eskola) luo. RP ja JK lähtivät sateessa kohti Turkuja fillarilla klo 16.15 ja HeLe sekä Ha Leh (ex-asemanhoitaja) lähtivät haikkein mielin klo 16.15".

Näin siis loppui toistaiseksi ainoan sisämaa-asemamme taru.

Hallitus päätti 20.1.1977 pitämässään kokouksessa TLY:n lehtiarkiston perustamisesta. Tuo päätös poiki myöhemmin hedelmää ja niinpä nykyiseen lehtiarkistoomme tulevat kaikki Suomessa julkaistavat alan lehdet, sekä joitakin ruotsalaisiakin. Lisäksi arkistoon tulee sekalainen joukko muita julkaisuja. Lehdet ovat

vapaasti kaikkien lainattavissa. Sen sijaan hallitus tyrmäsi TLY:n liittymisen TUPIN kilpailutoimintaan lähinnä jalkapalloilun merkeissä. Perusteena se, ettei TLY:n toimenkuvaan muka kuulu urheilu. 80-luvulta alkaen on yhdistyksen jalkapallojoukkue osallistunut mainittuun kilpailutoimintaan, pelaten tällä hetkellä TUPIN A-sarjassa. Palloilun yhdistykselle tuoma PR-arvo on huomattava, joten rinnastettakoon siihen käytetyt rahat sitten vaikkapa PR-toimintaan.

Vuosi 1977 päättyi TLY:n osalta ainutkertaiseen sähläykseen. Valittaessa loka-kuussa hallituksen jäseniä oli sovellettu sääntöjä, joita ei vielä oltu yhdistysrekisteritoimistossa vahvistettu. Näin koko vaali piti ottaa uusiksi. Tiedä sitten, saiko yhdistys paremman tai huonomman hallituksen. Eräänlaisista ARK:n alkumuotoa kokeiltiin myös mainittuna vuonna, havaintotoimikunnan tehtävänä oli käsitellä RK:lle menevät havainnot.

Vuosi 1978 oli yhdistyksemme toiminnassa tavallaan hengähdysvuosi. Lintuasemaongelmista oli selvitty ja voitiin keskittyä yhdistyksen sisäisiin asioihin. Tärkeimmäksi päätökseksi nousi Ukulin ilmestymiskerran lisääminen neljään vuodessa. Tehdessään tämän päätöksen hallitus oli hyvinkin tietoinen ottamastaan taloudellisesta riskistä. Lopullinen päätös tehtiin syksyllä ja lehti alkoi ilmestyä nelinumeroisena seuraavana vuonna. Ukuli muodostaa edelleen yhdistyksemme suurimman menoerän, mutta ainakin toistaiseksi hyvin hoidettu talous on mahdollistanut neljän numeron julkaisemisen vuodessa. Vuonna 1986 ilmestyy jopa viisi numeroa, erityisen juhlaulkulin lehahtaessa siivilleen tammikuussa. Lehden ilmestyminen on kokonaan sidoksissa siitä saataisiin mainostuloihin. Myöskin Jurmon kirjaa suunniteltiin kovasti, mutta asia lienee myöhemmin hautautunut byrokratian sokkeloihin.

Hallituksen kokouksessa 26.10.1978 kä-

siteltiin laajasti TLY:n toimihenkilöiden toimenkuvia, jotka olivat Juha Vuorisen käsialaa. Ne hyväksyttiin suoremmita muutoksitta. ainoastaan lintu-asemanhoitajan toimenkuvan määrittelyssä poistettiin viimeinen lause: "ja huolehtii asemalla vierailevien turvallisuudesta". Tämä ei nyt tietenkään tarkoita sitä että lintuasemalla kävijät olisivat hengenvaarassa, vaan korostaa asemalla olijan vastuuta itsestään. Lisäksi päätettiin lähettää tiedote vaikkei se ehtisikään perille ennen kokousta... Onneksi näin ei ole muistaakseni koskaan käynyt — vaikka lähellä on joskus ollut. Kokouksen päätövaltaisuushan edellyttää nykyään tiedotteen lähettämistä viikkoa ennen kokousta.

Vuoden 1978 lopussa yhdistys sai myös uuden puheenjohtajan, jo vuosia yhdistyksessä toimineen Juha Vuorisen ottaessa tehtävän vastaan. Hänen johdolla TLY koki 70-luvun lopusta alkaneen suuren nousukauden. Vuoden 1978 lopussa jäsenmäärä oli runsaasti alle 300, viittä vuotta myöhemmin se lähenteli jo 450:tä. Jäseniä saatiin näinä "hulluina vuosina" huomattavasti enemmän kuin mitä jouduttiin erottamaan vuoden lopulla. TLY hyötyi ilmeisesti omalta osaltaan myös näiden vuosien "vihreästä aallosta", joka ajoi ihmisiä luontoharrastuksien pariin. Mitään isompaa jäsenkampanjaa ei TLY:llä ole koskaan ollut. —Myös yhdistyksen toiminta laajeni huomattavasti Vuorisen aikana, syntyi uusia komiteoita, työryhmiä, toimikuntia, talousarvion loppusummakin moninkertaistui, lähennellen nyttemmin jo sataa tuhatta markkaa.

Hallitus paneutui uuden puheenjohtajan johdolla heti alusta alkaen työhön. Ukulissa alkoivat seikkailu legendaariset piirroshahmot, jotka herättivät joskus aiheetonta närkästystä. Tiedotteen ulkoasu parani, entisestä monisteesta alkoi tulla hyvinkin luettava.

Vuoden 1979 suosituimmaksi esitelmöitsijäksi nousi Asko Kaikusalo, joka sympaattisella jutustelullaan karvaturkien maailmasta (pikkunisäkkäistä) tempaisi yleisön mukaansa. Marraskuun kokouksessa taas saavutettiin TLY:n kaikkien aikojen ennätys kokouksen osanottajien määrässä — peräti 140 ihmistä kuunteli Kari Soverin esitystä ja ihaili hänen kuviaan. Merkittävä persoonallisuus yhdistyksen omasta piiristä — Timo Nurmi — kertoili helmikuun kokouksessa saavuttamansa Suomen vuodenpinnaennätyksen taustoista, "255 ja miten se syntyi". Kokouksissa oli jo edellisenä vuonna alkanut kierrellä milloin minkäkin näköisiä keräyslippaita, joilla kerättiin lähinnä lahjoituksia Jurmoa varten ja aina niistä muutama markka löytyi. Olisikohan menestystä nykyisinkin?

Tärkeäksi muodostui myös ensimmäisten mainosten saaminen Ukuliin. Lehden kohentunut ulkoasu on entisestään parantanut näitä mahdollisuuksia.

Yhdistyksen retkitoiminnassa vuosi 1979 merkitsi ikimuistettavia hetkiä. 12.5. nuorisotoimiston toimeksiannosta järjestetylle retkelle Mietoisiin ja Taivassaloon osallistui peräti 100 henkeä... Eipä ole tällaisia lukuja sen jälkeen nähty, toki retkille osallistuu nykyäänkin ihan mukavasti "populaa". Syysretkelle osallistujat taas saivat ihailia Turun oloissa mahtavaa kurkimuuttoa, mm. Tapilassa peräti 1700 kurkea ohitti kallion päivän kuluessa. Legendaariseksi muodostui myös vuoden lopulla ilmestynyt ns. turisti-Ukuli, jossa jäsenet kertoivat kokemuksistaan linturetkillä eri puolilla maailmaa. Lehteä on kysytty näihin päiviin saakka.

Edellisenä vuotena hämmennystä aiheuttaneet säännöt saapuivat lopulta vahvistettuina yhdistysrekisteritoimistosta, hallitus tuli näin 10 jäseniseksi. Koko prosessi oli kestänyt yli kolme vuotta, joten se sääntöjen muuttamisesta, oppi TLY:n hallitus.

Vuonna 1979 koettiin Jurmossa melkoisen hyvä rarivuosi, uusia lajeja saarelle olivat mm. huuhkaja, harmaasirkku, mehiläissyöjä, paksujalka, siperiankurmita, punapäälepinkäinen sekä töyhtötiainen edellisiin verrattava rari Jurmossa...

TLY järjesti huhtikuussa 1979 yhdessä SLY:n kanssa Hammaslääketieteen laitoksella symposion aiheesta saaristolinnut. Tilaisuus keräsi runsaasti väkeä. Vuonna 1979 perustettiin myös kaksi uutta arkistoa; suolintuarkistoon kerätään TLY:n havainnoitsijoilta kaikki suolintuhavainnot. Toimialueemme soita on viime vuosina inventoitu varsin hyvin, etenkin Antti Karlinin toimesta, joten aineisto on varsin kattava. —Toinen perustettu arkisto oli lintuvesiarkisto, johon kerätään tietoja TLY:n alueen lintujärviltä, lähinnä laskentatuloksia mutta myös tietoja järven kesämökkiasteesta ja kasvillisuudesta, rehevöitymisestä ym.

Vuoden 1980 alussa jouduttiin heti ottamaan kantaa TLY:n nimikysymykseen. Toiminnan laajettua huomattavasti ei vanhan nimen enää katsottu vastaavan yhdistyksen toimenkuvaa. Lisäksi liian Turku-keskeisen nimen epäiltiin vaikeuttavan avustusten saantia muualta. Varsinkin termiä "tieteellinen" kritisoitiin ankarasti, sen katsottiin karkoittavan pois muuten vain linnuista kiinnostuneet. Asia oli esillä ensi kertaa hallituksen kokouksessa huhtikuussa 1980, sen jälkeen seuraavassa yleiskokouksessa. Selvää kantaa ei yleiskokoukselta kuitenkaan tässä vaiheessa saatu. Varteenotettavimmaksi ehdotukseksi nousi lopulta ehdotus Turun Seudun lintutieteellinen yhdistys, joka olisi säilyttänyt nykyisen lyhenteen. Kielitoimiston mukaan ainoa oikea muoto olisi ollut Turun Seudun lintutieteen yhdistys. Hallitus hyväksyi ym. nimiehdotuksen, vaikka termiä lintutieteen oudoksuttiinkin.

Yleiskokouksessa hallituksen esitys sai vastaansa ajoittain vihamielisen vastaanoton. Äänin 17—10 päätti TLY:n yleisko-

kous säilyttää vanhan nimen, samalla kaventaen mahdollisuuksia avustusten saantiin Turun ulkopuolelta.

Vuosi 1980 merkitsi myös harrastajatuokintojen alkua. Tutkinnossa pyritään määrittämään lintu lajilleen oikein 30:stä diakuvasta, kuitenkin kriittisyyteen pyrkien. Väärästä määrittämisestä sakotetaan roimasti miinuspistein. Alusta alkaen tutkintoa on vetänyt Leo Karlsson. Ensimmäinen tutkinto pohjautui Tringan vastaavaan tutkintoon, sen jälkeen se on laajentunut valtakunnalliseksi, määrittämissä kuvien kiertäessä Suomen eri lintuyhdistyksissä.

Piristävänä yksityiskohtana tähän kivaan historiaan mainittakoon että syyskuun kokouksessa psykologi Kari Lahtela piti psykologisen testin lintumiehille. Mm. diakuviasta olleista 18 lintulajista yhdistyksen jäsenet väänivät kaiken kaikkiaan 180 lajia. Todettakoon kuitenkin että joissakin muissa yhdistyksissä saatiin vielä enemmän... Johtopäätöksensä Lahtela esitti, että lintuharrastuksessa on kaksi kriittistä vaihetta, ensimmäinen 7—8 harrastusvuoden jälkeen, jolloin harrastaja yliarvioi tietoaan, toinen vaihe on 30—35 vuoden iässä jolloin harrastaja joutuu umpioon koska ei arvovaltansa vuoksi saa negatiivista palautetta.

Lokakuussa 1980 järjestettiin TLY:n toimesta Konserttialissa suuri luonnonkuvailta. Tilaisuus keräsi peräti 900 henkilöä, joten jatkoa alettiin heti suunnitella. Myös Ukulin lukijat saivat kokea jotain uutta, ensimmäiset valokuvat ilmeistyivät lehden sivuille.

Yhdistyksen 15-vuotisjuhla vietettiin 24.10.1981. Entisten kunniajäsenien lisäksi yhdistys kutsui kolme uutta: Esko Tarposen tunnustuksena yhdistyksen hyväksi varsinkin sen alkuaikoina tehdystä työstä, tieteellisistä ansioistaan arvoniemen saivat ehkäpä kaksi Turun alueen tunnetuinta vanhemman polven lintuharrastajaa, Lars von Haartman sekä Rauno Tenovuo. Kumpikin liikkui luonnossa jo

20—30-luvuilla, jolloin ensimmäiset askeleet lintuharrastuksen kehityksessä maassamme otettiin. Kummallakin herralla oli siihen suuret ansionsa. Juhlakokoukseen oli parahiksi valmistunut myös Anneli Lehtisen suunnittelema viiri, jota puheenjohtajat ovat sittemmin luovuttaneet virallisissa tilaisuuksissa, keräten ansaittua huomiota. Vuoden ehdoton huipputapaus kokouksissa oli Lasse J. Laineen vierailu, joka keräsi 160 kuulijaa Turun Yliopiston luentosaliin. Retkitoiminnan huippua edusti Porkkalan retki 24.5.1981, jolloin osallistujat saivat nähdä 30 000:n sepelhanhen matkaavan kohti pohjoista, keränkin ajoitus osui oikeaan.

Ukulin nousua siivilleen edesauttoi myös vuonna 1981 alkanut lintulehtipaketijärjestelmä, tällöin tilaajamäärä alueemme ulkopuolella kohosi huomattavasti ja toi tilaustuloja yhdistykselle. Lintulehtipaketin tilaajamäärä on Ukulin

kohdalla nykyisin noin 170—180. Kaikkiaan Ukulin painos on noin 1000.

Yhdistyksen historiaa tehtiin myös 2.6.1981. Silloin lähti ensimmäinen TLY:n retkikunta kohti ulkomaita. Suuntana oli Pohjois-Norja ja retken vetäjänä Leo Karlsson. Kääntöpisteinä toimi Hamningsbergin kylä Varangin niemimaalla, paluu tapahtui Itä-Suomen lintupaikkojen kautta takaisin. Jatkoa retkelle seurasi seuraavana vuonna, ja ainakin lintujen puolesta vuoden 1983 retki onnistui erinomaisesti: TLY:n porukka näki Hamningsbergissä mm. alaskansirrin, isovesipääskyn, isokihun, lunneja, jääkyyhkyjä, kiisloja tuhansittain, suulia ym. Jäämeren arktisia lajeja. Takaisinmatkalla Parikkalassa bongattiin vielä pikkuhuitti. Leo Karlsson on jälkeinkin päin vetänyt ko. retkiä, nyt tosin Puolalan koulun nimissä, mutta retkille ovat Yhdistyksen jäsenet edelleen tervetulleita.

Yhdistyksen toiminnan eittämätön huiputetki koettiin lokakuussa 1982. Tällöin Imatralla pidetyssä LYL:n kokouksessa TLY valittiin vuoden lintuyhdistykseksi Suomessa. Titteli oli jaossa toista kertaa ja Pohjois-Karjalan jälkeen TLY:llä oli kunnia olla toinen kiertopalkinnon vuodeksi haltuunsa saanut yhdistys. Kiertopalkinto on massiivinen, nyt jo edesmenneen taiteilija Veikko Haaralan, suunnittelema kalasääskiveistos, jota eivät heikoimmat miehet niin vain nostakaan. Turun jälkeen ovat tittelin saaneet Helsingin ja Tampereen Yhdistykset. Pääasiahana oli että Turku ehti ennen näitä meidän "kilpailijoitamme".

Vuonna 1982 perustettiin myös ARK. Prosessi lähti liikkeelle jäsenistön keskuudesta saapuneesta aloitteesta, jota hallitus käsitteli ensi kertaa tammikuun kokouksessa 1982. Aloitteessa todettiin mm. se että aiemmin rareja oli käsitelty vain yksi henkilö, josta syystä henkilökohtaisuudet pääsevät vaikuttamaan asiaan. Tavoitteena olisi nimittää 7-jäseninen, vuosittain vaihtuva komitea. Perustaminen aiheutti runsaasti kiistaa, yleiskokouksessa juntattiin hallitusta kuulematta läpi ARK:n nimilista ja lajiluettelo. Yhdistyksen hallituksen kanta asiaan oli kaksijakoinen, toisen puolen mielestä yleiskokoukselle oli annettava valta ARK:n nimittämisessä, toisten mielestä ARK oli nimitettävä hallituksen ehdoilla. Vm. kanta tuli hallituksen kannaksi, aluksi kuitenkin niin että hallitus nimittää vain komitean puheenjohtajan, joka huolehtii muiden jäsenten kutumisesta. Myöhemmin komitean nimittäminen siirtyi hallitukselle, havainto- toimikunnan päättäessä lajilistasta. Tällä hetkellä ollaan suunnittelemassa nimittämismenettelyn uudistamista, lähinnä koskemaan RK-kaavakkeiden palauttajia. Ensimmäinen ARK lähti toimimaan kokoonpanossa Lehikoinen-Numminen-L. Karlsson-O. Tenovu.

Vuonna 1982 saatiin valmiiksi myös kauan suunnitteilla ollut Ruissalon linturetkeilyopas, jonka TLY julkaisi yhdessä Luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa ja joka on vieläkin varsin käyttökelpoinen yleisopas Ruissalon linnustosta. Kirjan tekijöinä olivat Esko Gustafsson ja Esa Lehikoinen. Kirjasta on edelleen saatavana.

Vuonna 1983 saatiin toteutetuksi jo kauan vireillä ollut Jurmon aseman remontti, suurin kiitos tästä lankeaa Veijo Vänskälle, joka senkin jälkeen on kunnostellut asemaa. Kirjoittaja ja Veijo Vänskä suorittivat heinäkuussa 1983 aseman täydellisen pesun ja maalauksen, maalari-mestarina toimi myös Ari Rivasto. Monivuotisen liian irtirepiminen ei tosiaan ollut niitä helpoimpia tehtäviä, mutta oli ilo nähdä kaiken moskan alta paljastuvan vähän väriäkin. Tämän jälkeen on ikkunoihin saatu mm. kaksoislasit, joka mahdollistaa asemalla oleskelun kovallakin pakkasella. Toivottavasti vain jäsenet oppisivat käyttämään laitteita, uskomatonta on ainakin se, miten monta lampunukkua onnistutaan rikkomaan talven aikana.

Vuoden 1983 lopussa keskusteltiin myös uudesta sisämaa- asemasta. Mietoisista oli yhdistykselle osoitettuna valmis mökki, jonka TLY olisi saanut haltuunsa. Erityisesti paikkakunta synnytti voimakasta vastustusta ainakin vanhempien konkarien keskuudessa. Katsottiin että asema Mietoisissa ei olisi sisämaa-asema eikä lintuaseman perustaminen sinne olisi siis tarkoituksen mukaista. Hanke kaatui yleiskokouksen enemmistön vastustukseen.

TLY herätti omalta osaltaan pientä hämmennystä SLY:n piirissä kieltäytymällä tarjotusta symposiosta, joka olisi pidetty Turussa. Yhdistyksen hallituksen kanta asiaan oli se, että Turkuun ei haluttu symposiota, jonka aiheet olivat jo monasti läpikäytyjä. TLY:n hallitus kat-

soi, että myös järjestävällä yhdistyksellä pitää olla sananvaltaa aiheesta päätettäessä. Tämän jälkeen ei symposiota ole Turulle tarjottukaan.

Eräs aikakausi yhdistyksen historiassa päättyi vuonna 1983, jolloin Juha Vuorinen luopui viiden puheenjohtajavuoden jälkeen nuijan varresta ja tilalle astui Rauno Laine. Juhan ansiot yhdistyksen kehittämisessä ovat huomattavat. Yhdistys elää tällä hetkellä tasaantumisvaihetta, suuren kasvun vuodet ovat tältä erää ohi, kuitenkin on yhdistyksemme säilyttänyt paikkansa yhtenä maamme johtavista lintuyhdistyksistä. Ongelmana on vain tehtävien kasaantuminen turhan harvojen aktiivisten käsiin. Tosin nyt näyttää taas siltä, että uutta ja nuorta porukkaa on tulossa joukolla mukaan hommiin. Ottaessani puheenjohtajan tehtävät vastaan syksyllä 1983, oli käsissäni yhdistys, jonka asiat on hoidettu erinomaisesti. Suurin osa omasta ajastani on kulunut yhdistyksen talouden hoitoon, tilanne näyttää tällä hetkellä erittäin hyvältä. Juhan aikana talous pohjustettiin hyvään kuntoon, tästä oli helppo jatkaa.

Vuosi 1984 kului lähinnä "sukupolven" vaihdoksen merkeissä, hallituksessa oli paljon uutta verta, vanhoista olivat jäljellä oikeastaan enää kirjoittaja sekä Sinikka Jalonen. Kuitenkin toiminta lähti käyntiin hyvinkin virkeästi. Ukuli lensi kirjapainoon ja lehden ulkoasu muuttui huomattavasti. Linnunpönttöjen myynti ylitti ennätykset Ari Laineen ja Vesa Multalan toimesta. Myös kokousohjelmat olivat hyvää luokkaa. Historiaa tehtiin 28.2.1984 kokouksessa, jolloin yhdistyksessä ensimmäistä kertaa kuultiin ulkolaisista esitelmöitsijää; englantilainen lintumies Nick Riddiford kertoi ja esitti kuvia Fair-saarilta, brittiläisestä lintuparatiisista (ainakin suomalaisen silmin). Business-mielissä hän myös houkutteli sinne suomalaisornitologeja. Seuraavana päivänä yhdistyksen edustajat esittelivät hänelle

Turun seudun talvisia lintupaikkoja. Asikaisissa käytiin tapaamassa Lars von Haartmania, kokemus Nickille olivat myös Ruissalon Kuuvasta peräjälkeen löytyneet viiru- ja lapinpöllö.

Vuoden esitelmöitsijälistalta löytyivät lisäksi mm. Rauno Tenovuuo ja mainittu Lars von Haartman.

Yhdistys alkoi myös panostaa entistä enemmän retkeilytoimintaan, ensimmäistä kertaa sekä keväällä että syksyllä järjestettiin molempina kaksi linturetkää, lähinnä Porkkalan ja Yteriin. Keväällä 1985 käytiin Hangonniemellä. Lisäksi tietysti erilaisia muita retkiä järjestettiin edelleen.

Aktiiviset tiedotevastaavat Esa Supperi ja Esa Halsinaho ovat kehittäneet jäsentiedotetta entistä parempaan suuntaan ja vastaavanlaista tiedotetta ei vielä tänä päivänäkään ole muilla yhdistyksillä. Arkiston kasvu on hoitajansa Juhana Pihan johdolla jatkunut, käsittäen nykyisin noin 35 000 arkistokorttia, ensi vuodeksi ollaan jo suunnittelemassa tietokoneen avuksiottamista arkiston käsittelyssä. Vesa Multalan avulla saatiin vuoden 1985 alussa upouusi arkistokaappi vanhan romahtamaisillaan olevan tilalle. Lisäksi yhdistyksellä on mainitut lehti-, lintuvesi- sekä suoarkistot.

Vuonna 1983 aloitettiin yhdistyksessä ns. vuoden määrittäjäkilpailu, tämänkin järjestäjänä toimii Leo Karlson. Kilpailu on yhdistyksen mestaruuskilpailu lintujen tunnistamisessa. Kaikkina kolmena vuotena on voiton vienyt Tom Lindroos.

Kuluneina kahtena vuotena on myös kurssitoiminta ollut vilkasta. Yhdistyksen edustajat ovat vierailleet eri tilaisuuksissa puhumassa linnuista, lisäksi on järjestetty lintukurssseja. Myös erilaisia tutkimusprojekteja on vedetty, mm. vesilintu-, peltolintu- sekä petolintulaskentaa. Myös ARK on toiminut vilkkaasti ja saanut tunnustusta osakseen. Yhdistys on myös vilkkaasti pitänyt yhteyksiä ulko-

puolelle, varsinkin LYL:n kanssa on vuorovaikutus ollut vilkasta. Erilaisia kirjoituksia on lähetelty lehtiin. Jäsenistöä lähestyttiin laajapohjaisen jäsenkyselyn muodossa syksyllä 1984, tässä tiedusteltiin suhtautumista eri asioihin yhdistyksen toiminnassa. Ongelmia on ollut etenkin pienryhmätoiminnan kanssa, vetäjiä kun ei tunnuta löytyvän kirveelläkään.

Katsoessani nyt vuotta 1986 kohti totean suurien projektien odottavan. Tulossa ovat mm. luonnonkuvailta marraskuussa 1985, Juhlakokous helmikuussa 1986, Juhlaukuli ja ennenkaikkea Lintu-atlas, johon toivottavasti löytyy halukkaita mukaantulijoita runsain mitoin. Ilokseni havaitsen myös että vuoden 1986 hallitukseen on näillä näkymillä tulossa runsaasti uusia kasvoja, vaihdos on melkoinen ja hallitus nuorentuu "yhdessä yössä" todella rajusti. Mutta toivokaamme että juuri näiden uusien joukosta löytyvät aikanaan ne, jotka ottavat vastuun yhdistyksen tulevista vuosista.

Voitaneen siis sanoa että yhdistys lähtee kolmannelle vuosikymmenelle luotta-

vaisin mielin. Toivottavasti kokoontuessaamme vaikkapa yhdistyksen 30-vuotisjuhliin vuonna 1996 me vanhat voimme silloin tyytyväisin mielin seurata silloisen yhdistyssukupolven edesottamuksia ja todeta rinta täynnä ylpeyttä että "olinhan siellä minäkin".

Lähteet:

TTY:n hallituksen kokousten pöytäkirjat 1966—85.

TTY:n yleiskokousten pöytäkirjat 1966—85.

Tarponen Esko: artikkeli TTY:n perustamisesta ja sen ensimmäisistä vuosista, julkaistu Ukulissa 4/81.

Laitilan lintuaseman havaintokirjat 1974—77.

Vuorinen Juha: henkilökohtaisia korjaus ehdotuksia.

Tiedon antajat /Ukuli 1970—85.

Jäsentiedotteet 1970—85.

Sekalainen joukko muita lähteitä: kannanottoja, esityksiä, jäsenien kirjeitä hallitukselle, Jurmon asiakirjoja yms.

Uutta meidän pankin Avainasiakkaille. Nyt lisäetuja myös perheen nuorille.

1. Opintolainaa

Avainasiakasperheen opiskelijalle.

2. Starttilaina

Avainasiakasperheen nuorelle työelämään siirtymistä varten.

Tervetuloa kysymään lisää!

YHDYSPANKKI
— Meidän pankki. —

**Tilastoa TLY:n
toiminnasta 1966—85**

1. PUHEENJOHTAJAT

Lasse Velmala	1966—67
Esko Tarponen	1968—71
Seppo Kotiranta	1972
Ilkka Oksala	1973—74
Veijo Vänskä	1975—76
Antti Karlin	1977—78
Juha Vuorinen	1979—83
Rauno Laine	1984—

2. VARAPUHEENJOHTAJAT

Osmo Kivivuori	1966—67
Hannu Hilke	1968—70
Leo Karlson	1971
Esa Lehtikoinen	1972
Seppo Pekkala	1973
Juha Varrela	1974
Jussi Lindström	1975
Veijo Peltola	1976
Juha Vuorinen	1977
Olli Tenovuo	1978
Antti Karlin	1979
Juhana Piha	1980—83
Hannu Lahtonen	1984
Esa Karhilahti	1984
Simo Veistola	1985

3. RAHASTONHOITAJAT

Jouko Hakala	1966—68
Timo Nurmi	1969—71
Ossi Pihajoki	1972—75
Esko Gustafsson	1975—76
Rauli Lumio	1977
Arto Kalliola	1978—80
Rauno Laine	1981—83
Sinikka Jalonen	1984—85

4. SIHTEERIT

Hannu Hilke	1966—69
Jouko Tikkanen	1969
Esa Lehtikoinen	1970—71
Seppo Pekkala	1972
Olli Arjamaa	1972
Veijo Vänskä	1973
Ari Vienonen	1974
Heikki Karhu	1975—76
Raino Pönni	1976
Kirsti Vuorisalo	1977—78
Sinikka Jalonen	1979—80, 1982
Päivi Jalava	1981, 1983
Arje Keskinen	1984
Ari Laine	1985

5. JURMON ASEMANHOITAJAT

Hannu Myrsky	1967—71
Leo Karlson	1972—73
Kaj Malmsten	1974—77
Eira-Maija Rantala	1977
Harry Lehto	1978
Jouni Saario	1979—

6. "TÄHTIMÖLÄISIÄ"

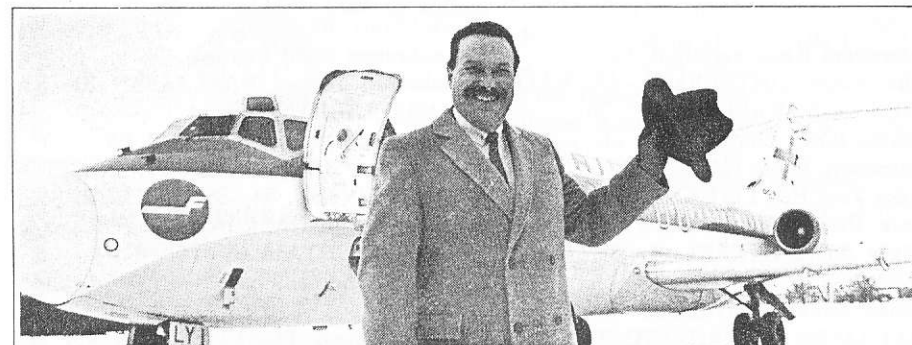
puh.joht.	Velmala, Kotiranta, Vänskä, Vuorinen, Laine
varapuh.	Kivivuori, H. Laine, Pekkala, Lindström, Vuorinen, Lahtonen

7. TLY:N PERUSTAJAJÄSENET

2.1.1966

Antonen Jarkko	Lapintie Pyry
Hakala Jouko	Lehtikoinen Esa
Halmevaara Reino	Lehto Martti
Hederström Kaius	Mehtonen Lauri
Helo Pekka	Myrsky Hannu
Hietakangas Harri	Pakarinen Paul
Hilke Hannu	Pekkala Seppo
Hollsten Johan	Sarvola Kai
Hoviseppä Antero	Sarvilinna Teppo
Hoviseppä Hannu	Soikkeli Martti
Hoviseppä Juhani	Tarponen Esko
Hoviseppä Reino	Tenovuo Jorma
Hoviseppä Risto	Terho Pertti
Joutsamo Esko	Velmala Hannu
Kivivuori Osmo	Velmala Lasse
Kotiranta Seppo	Vihanto Pentti
Kujanpää Seppo	Viljamaa Timo
Lahtonen Ismo	
Laine Hannu	

Yhteensä 37 perustajajäsentä.

EUROVAKUUTUKSELLA HYVÄÄ MATKAA!

YLLÄTYSTEN ISKUNVAIMENTAJA

Voit yllättäen joutua nauttimaan kauan odottamastasi lomasta hotellin sängystä käsin tai jalka tukevasti kipsissä. Matkatavarasi saattavat kiinnostaa muitakin kuin Sinua.

Eurooppalaisen matkavakuutusvaimentaa matkayllätyksesi nopeasti ja varmasti.

Turku, Yliopistonkatu 21, puh. 330 555
Raisio, Sästökulma, puh. 782 507

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n toimihenkilöt 1966—1985

Luettelossa on mainittu yhdistyksessä sen perustamisesta alkaen vaikuttaneet henkilöt. Milloin tehtävänimike on painettu suurilla kirjaimilla ko. henkilö on tehtävää hoitaessaan ollut myös hallituksen jäsen.

Antonen Jarkko varatilintarkastaja 66.
Arjamaa Olli HALLITUKSEN JÄSEN 71, SIHTEERI 72, pöytämyyntivastaava 73—74, varatilint. 74, LYL-aluevast. 75, tilintarkastaja 76, 77—79, 83, varatilint. 82, 84—85, urheiluvast. 78—84.

Ekko Sakari Kameratoimikunnan puh. joht. 76—82.
Forsten Annika HALLITUKSEN JÄSEN 82, KIRJAMYYPÄ 83—85.
Gustafsson Esko RAHASTONHOITAJA 75—76, varatilint. 77.
Grönqvist Kai varatilint. 71.
Hakala Jouko RAHASTONHOITAJA 66—68, hall. varajäsen 69.
Halsinaho Esa TIEDOTEVASTAAVA 84—85.
Hederström Kaius varatilint. 66.
Hilke Hannu SIHTEERI 66—68, HALL. JÄSEN 69, VARAPUH. JOHT. 70.
Hollsten Johan tilintarkastaja 71.
Högmander Jouko HALL. JÄSEN 71.
Ivaska Tero HALLITUKSEN JÄSEN 75.
Jalava Päivi hall. varajäsen 79, HALL. JÄSEN 80, SIHTEERI 81, 83, HALL. JÄSEN 82.
Jalonen Sinikka SIHTEERI 79—80, 82, HALL. JÄSEN 83, RAHASTONHOITAJA 84—85.
Joutsamo Esko HALL. JÄSEN 66—69.
Kalliola Arto RAHASTONHOITAJA 78—80, tilint. 80, 81, 83—85, varatilint. 82.
Kanerva Olli varatilint. 76, tilintark. 78.
Karhilahti Esa VARAPUH. JOHTAJA 84, HALL. JÄSEN 85.
Karhu Heikki SIHTEERI 75—76, hav. toimikunn. pj. 77—81, LYL-aluevast. 78—

81, varatilint. 79.
Karhumäki Juhani tilint. 74—75, petolin-tutoim. kunn. pj. 76—78.
Karlin Antti PUHEENJOHTAJA 77—78; VARAPUH. JOHTAJA 79, HALL. JÄSEN 80, Ukulin pt. 79, varatilint. 81, linn. suojelutmn. pj. 80—83, suolinnusto-arkiston hoitaja.
Karlson Leo varatilint. 69, HALL. JÄSEN 70, VARAPUH. JOHT. 71, Jurmon asemanhoitaja 72—73, Ark:n jäsen 82—85, harrastajatutk. vetäjä 81—.
Keskinen Arje HALL. JÄSEN 83, SIHTEERI 84—85.
Klemola Hannu HALL. JÄSEN 84, LYL-aluevast. 84—85.
Kivivuori Osmo VARAPUH. JOHTAJA 66—67, Tilint. 69—70, koulutustoimikunn. pj. 72.
Komi Jarmo lehtiarkistonhoitaja 81.
Kotiranta Seppo pöytämyyntivast. 68, PUHEENJOHTAJA 72, lehtiark. hoitaja 73, tilint. 75, varatilint. 78.
Kuisma Esa Laitilan lintuas. hoitaja 74.
Kujanpää Seppo tilint. 72.
Kääriä Juha HALL. JÄSEN 80, 82—83, pöytävast. 82—83.
Laaksonen Matti tilintark. 74.
Lahtonen Hannu HALL. JÄSEN 81—83, VARAPUH. JOHTAJA 84.
Lahtonen Ismo hall. varajäsen 66.
Laine Ari HALL. JÄSEN 81, PÖNTTÖ-MYYNTIVAST. 84—85, SIHTEERI 85.
Laine Hannu HALL. JÄSEN 66—67, VARAPUH. JOHTAJA 68—70.
Laine Jarmo hall. varajäsen 73—74, tilint. 76.
Laine Rauno PÖNTTÖVASTAAVA 80, RAHASTONHOITAJA 81—83, PUHEENJOHTAJA 84—.
Lapintie Pyry pöytävast. 69.
Lehikoinen Esa hall. varajäsen 68, arkistonhoitaja 68—70, SIHTEERI 70—71, VARAPUH. JOHTAJA 72, HALL. JÄSEN 74, varatilint. 78, Ark:n puh. joht. 82—85.
Lehto Harry Laitilan as. hoitaja 76—77,

Jurmon as. hoitaja 77.
Lehtonen Jouko luonn. suojelutoimikunn. pj. 75.
Lehtonen Raimo varatilint. 71.
Lemmetyinen Risto varatilint. 67.
Lindholm Toni luonn. suojelutoimikunn. pj. 76.
Lindroos Tom ARK:n varapuh. joht. 82—85.
Lindström Jussi kameratoimikunn. pj. 74—75, VARAPUH. JOHTAJA 75.
Linna Ari HALL. JÄSEN 75, urh. vastaava 75—76, 78.
Lumio Rauli RAHASTONHOIT. 77, tilint. 79—82, varatilint. 83.
Malmsten Kaj Jurmon asemanhoitaja 74—77.
Maskulainen Kauko lehtiasiamies 76—79.
Mehtonen Mauri hall. varajäsen 69, HALL. JÄSEN 70.
Missonen Tapani HALL. JÄSEN 79, TIEDOTEVASTAAVA 80—81.

Multala Vesa TIEDOTEVAST. 79, Lehtiark. hoitaja 82—85, PÖNTTÖVASTAAVA 84—85.
Myrsky Hannu Jurmon as. hoitaja 67—71, Hall. varajäsen 68, HALL. JÄSEN 72.
Numminen Tapani hall. varajäsen 76, ARK:n sihteeri 82—85.
Nurmi Timo HALL. JÄSEN 68, RAH. HOITAJA 69—71, urh. vastaava 74—75.
Nordqvist Sven luonn. suoj. tmkun. pj. 74, Laitilan as. hoitaja 75.
Oksala Ilkka hall. varajäsen 70—71, HALL. JÄSEN 72, PUH. JOHTAJA 73—74.
Pahtamaa Tuukka Ukulin pt. 82—84, HALL. JÄSEN 82.
Pekkala Seppo pöytävast. 69—71, varatilint. 70, SIHTEERI 72, VARAPUH. JOHT. 73, petolintutkn. pj. 79—85.
Peltola Rita PÖNTTÖVAST. 76, HALL. JÄSEN 77.
Peltola Veijo VARAPUH. JOHT. 70, HALL. JÄSEN 77.
Piha Juhana arkistonhoitaja 76—85, hall. varajäsen 78—79, projektitmn. pj. 79—85, VARAPUH. JOHTAJA 80—83.
Pihajoki Ossi RAHASTONHOIT. 72—74, lehtiasiamies 74, tilint. 77.
Pulli Ilmari HALL. JÄSEN 77.
Pönni Raimo SIHTEERI 76, PÖNTTÖVAST. 77, Ukulin pt. 78.
Rautanen Hannu hall. varajäsen 71, 73, Laitilan as. hoitaja 73, HALL. JÄSEN 74, tilint. 77.
Rauvola Ilkka HALL. JÄSEN 81.
Saarvola Kari tilint. 66—68, varatilint. 70.
Saario Jouni hall. varajäsen 75, Jurmo as. hoitaja 79—.
Salmi Otso HALL. JÄSEN 77, hall. varajäsen 78.
Salonen Kari HALL. JÄSEN 85, Hav. toimikunnan pj. 85.
Salonen Reijo varatilint. 72.
Sandell Pauli varatilint. 71.
Sarvilinna Teppo varatilint. 67—68.
Soikkeli Martti hall. varajäsen 67.

Kuva-asiakkaan etukortti

antaa 10-kuvien teettäjille huomattavia lisäetuja. Kysy, se kannattaa!

Tyytyväisyystakuu

vain meillä Helioksessa: maksat vain onnistuneista kuvista ja kameranostajana Sinulla on 2 kk:n vaihto-oikeus ja ilmainen harjoittelu-oikeus. Kysy lisää!

HELIOS

Kauppiaskatu 10, Kristiinankatu 9

Suomela Janne HALL.JÄSEN 81, tiedotevastaava 82.

Suoranta Asko Laitilan as.hoitaja 72, varatilint. 77.

Supperi Esa TIEDOSTEVASTAAVA 83.
Tarponen Esko hall.varajäsen 66—67, PUH.JOHTAJA 68—71, tilint. 72.

Tenovuo Jorma varatilint. 68, HALL.JÄSEN 73.

Tenovuo Olli LYL-yht.henkilö 74, RK:n yht.henk. 76—81, VARAPUH.JOHTAJA 78, ARK:n jäsen 82—85.

Terho Pertti tilintark. 66—70.

Tikkanen Jouko SIHTEERI 69.

Toukola Juhani tiedotevastaava 77—78, HALL.JÄSEN 78, varatilint. 79—82, tilint. 83, Ukulin päätoim. 80—81.

Törnqvist Jouko varatilint. 76.

Varrela Juha HALL.JÄSEN 73, VARAPUH.JOHTAJA 74.

Veistola Simo VARAPUH.JOHTAJA 85.

Veistola Tapani Ukulin päätoimittaja 85—.

Velmala Hannu varatilint. 69.

Velmala Lasse PUHEENJOHTAJA 66—67

Vienonen Ari SIHTEERI 74, varatilint. 75.

Vilkki Juha HALL.JÄSEN 77, pöytävast. 78.

Virtanen Juhani tilintark. 71.

Vuokko Jouko arkistonhoit. 72—74, hall.varajäsen 72, varatilint. 74.

Vuorinen Juha hall.varajäsen 75, pöytävast. 75, ark.hoitaja 75—76, urh.vast. 75, HALL.JÄSEN 76, VARAPUH.JOHT. 77, PUHEENJOHTAJA 79—83, tilintark. 84—85.

Vuorisalo Kirsti SIHTEERI 77—78.

Vuorisalo Timo kirjamyymä 80—82, HALL.JÄSEN 80—81.

Vänskä Veijo hall.varajäsen 72, SIHTEERI 73, hall.varajäsen 74, PUHEENJOHTAJA 75—76.

Hallituksessa pisimmin istuneet

(varajäsenyyttä ei huomioitu):

1. Juha Vuorinen	8 kautta
2. Sinikka Jalonen	6
Rauno Laine	6
4. Hannu Hilke	5
Hannu Laine	5
6. Annika Forsten	4
Päivi Jalava	4
Antti Karlin	4
Hannu Lahtonen	4
Esa Lehikoinen	4
Timo Nurmi	4
Juhana Piha	4
Esko Tarponen	4

TTY:n jäsenmäärän kehitys 1966—1984

(tilanne vuoden lopussa)

1966	55	
1967	93	+38
1968	118	+25
1969	162	+54
1970	150	-12
1971	172	+22
1972	198	+26
1973	222	+24
1974	175	-47
1975	177	+2
1976	234	+57
1977	252	+18
1978	263	+11
1979	292	+29
1980	336	+44
1981	386	+50
1982	417	+31
1983	436	+19
1984	449	+13

Liite

TTY:N HALLITUS 1986

Rauno Laine	puh.johtaja
Esa Halsinaho	sihteeri
Juha-Pekka Penttilä	rahastonhoitaja
Annika Forsten	kirjamyymä
Samu Nurmi	jäsen
Janne Riihimäki	jäsen
Kari Salonen	jäsen
Ari Laine	jäsen
Pekka Alho	jäsen
Esa Karhilahti	jäsen

—lopullinen toimenkuva muotoutuu vasta vuoden alun järjestäytymiskokouksessa.

Muut toimihenkilöt

Jouni Saario	Jurmon asemanhoitaja
Tapani Veistola	Ukulin päätoimittaja
Juhana Piha	Havaintoarkistonhoitaja
Hannu Klemola	LYL-aluevastaava

KATSO HYVIN KAUAS

ZUIHO sport

OPTIKKO KANGASNIEMI
VUODESTA 1899

Tässä sinulle hyvä vihje. Optisesti virheetön Zuiho Sport prismakiikari on haluttu ja arvostettu lahja.

Kauppiaskatu 10 Box 331
20101 Turku 10 Finland
Puh. 921 - 337 522

Havainnot Varsinais-Suomen linnustosta ennen vuotta 1920

Juhana Pihä

Tietoja alueemme linnustosta kyseiseltä ajanjaksolta on kertynyt noin 270 arkistokortin verran. Tiedot on saatu käymällä läpi vanhoja luonnontieteellisiä aikakausjulkaisuja. Merkittävään lisän havaintoihin on tuonut Palmenin arkiston tietojen siirtäminen arkistokortteille.

Havainnot ei käsitellä lajeittain, vaan vuosikymmenittäin. Kaikkia tiedossa olevia havainnot ei ole käsitelty tarkemmin. Katsaukseen on kelpuutettu vain mielenkiintoisimmat havainnot.

Vanhoina aikoina lintutiede on poikennut melkoisesti nykyisestä; kiikarin asemasta käytettiin aiemmin kivääriä. Tästä syystä melkoinen osa vanhimmista havainnoista koskee ammuttuja lintuja. Näin varsinkin 1800-luvulla. Vuosisadan alussa oli jo muutamia lintuharrastajia, jotka eivät heti rynnänneet ampumaan lintua. Vuosisadan alun luultavasti merkittävin ornitologi oli Johannes Snellman, joka havainnoi tämän vuosisadan kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä Korppoon saaristossa, tehden mm. lumi-hanhasta Suomen ensimmäisen havainnon.

Nykyisen Rariteettikomitean hyväksymät havainnot on merkitty tähdellä (*). Mainittakoon, että suurta osaa havainnoista Rariteettikomitea ei ole lainkaan käsitellyt, vaan havaintojen tarkoitus on keskittynyt maalle uusiin tai hyvin harvinaisiin lajeihin.

Havainnot ennen vuotta 1850

Ensimmäinen lintutieto Turun alueelta

on 1780-luvun lopulta. Tällöin **sininärhi*** pesi viitenä vuotena peräkkäin Piikkiössä. Linnut saapuivat keuhkolla 10.—20. toukokuuta. Seuraavat tiedot ovatkin vasta 1800-luvulta. Suomen luurankoiset -kirja mainitsee **mustatiiran** nähdyn Turussa ennen vuotta 1837. 1830-luvulla tehtiin Suomen ensimmäinen ja ainoa havainto **mustaibiksestä***, nimittäin Kuusistossa havaittiin kaksi yksilöä, joista toinen ammuttiin. Havainnon tekijänä on luultavasti von Willebrand.

Erittäin mielenkiintoinen on havaintosarja **ruisrääkän** saapumisesta Piikkiöön keuhkolla 1837—1855. Tämän ajanjakson aikaisin keuhkohaavainto on vuodelta 1854, jolloin räikkä saapui jo 6.5. Keskimääräinen saapumisaika oli 21.5. **Ristisorsahan** on luultavasti pesinyt Turun saaristossa jo aiemminkin, mutta arkiston ensimmäinen ristisorsahaavainto on vuodelta 1840. Havainnon teki 16. toukokuuta Magnus von Wright Kemiössä. Kesäkuussa 1845 Turussa ammuttiin **ruusukottarainen**. Havainto ei ole Rariteettikomitean hyväksymä. Vuonna 1847 Perniössä havaittiin **mustahaikara**.

Havainnot vuosina 1850—59

1800-luvun puolivälissä **harmaapäätikka** esiintyi Halikossa, Kaarinassa, Sauvossa ja Ruissalossa, mutta paikoitellen ja harvalukuisena. **Ristiorsasta** on jälleen havainto: Korppoon Björkössä laji tavattiin 7.5.1850. Kyseessä oli tällöin läpimuuttava lintu, mutta laji mainitaan myös pesineen Björkössä.

Seuraavat havainnot ovat J. von Wrightin tekemiä ja koskevat **sepelhanhea**

(1853), **kangaskiurua** (5.4.1854) ja **ruisrääkää** (27.5.1854). 17. lokakuuta 1856 M. von Wright täytti ammutun **kiljuhanhen**.

Linnunmunien keräilijä Lewisonilta on myös pari havaintoa 1850-luvulta. 20. toukokuuta 1856 Maariassa oli **harmaapäätikan** pesä, jossa oli 8 munaa. 10. toukokuuta 1857 Maarista löytyi **valkoselkätikan** pesä, jossa oli 5 munaa. Emo tuli pesästä ja se ammuttiin. Munien koko oli 29×21 mm.

Havainnot vuosina 1860—69

Tältä jaksolta on tiedossa vajaa kymmenen havaintoa. Huhtikuussa 1860 Lundström löysi Turusta **pyrstötiaisen** pesän, jossa oli 9 munaa. Ajan hengen mukaisesti lintu ammuttiin. Vuonna 1865 O. Collin löysi Halikosta, Torkkilan kylästä **viirupöllön** pesän, jossa oli 3 munaa. Pesä sijaitsi vanhassa ontossa koivussa. Emo ammuttiin samalla. Varsinais-Suomen toinen havainto **mustatiirasta** tehtiin heinäkuussa 1864 Yläneellä. Myös **nokkavarpusia** tiedetään ammutun syksyisin muutamia kertoja vuosina 1865—1889.

Erittäin mielenkiintoisia ovat havainnot **pilkkaniskasta** vuonna 1866. Korppoossa tavattiin huhtikuun lopulla tai toukokuun alussa yksi yksilö. Myös toinen lintu tavattiin samoihin aikoihin Korppoossa, ja tästä mainitaan seuraavaa: "...another individual that was not preserved, at about the same time..." Luultavasti toinen linnusta ammuttiin ja säilytettiin.

7. helmikuuta 1867 Turussa ammuttiin **tunturihaukka**.

Havainnot vuosina 1870—79

Tältäkin jaksolta on melkoisen niukasti havainnot tiedossa. Eräiden tietojen mukaan **töyhtökiuru** olisi pesinyt Turun lähistöllä vuosina 1870—72. Näitä tietoja

pidetään kuitenkin hyvin epävarmoina. **Viirupöllön** pesintä todettiin jälleen: ontossa puussa oli 4-munainen pesä 26.4.1873. Havaintopaikka oli Uskela. Tässäkin tapauksessa myös lintu "saatiin". Samana vuonna tehtiin **ristisorsasta** pesimähavainto Hiittisissä. Vuonna 1876 Turun Kaksikerrasta löydettiin **viiruiäisen** poikasia. Erittäin merkittävä havainto tältä jaksolta on Suomen ensimmäinen pesälöytö **lehtopöllöstä*** 15.5.1878. Tämä tehtiin Ruissalossa.

Mielenkiintoinen on myös viitatieksen pesälöytö Maariasta seuraavana vuonna. Tätä havaintoa ei pidetä kuitenkaan varmana.

Havainnot vuosina 1880—89

Tältä 10-vuotisjaksolta on jo kolmisenkymmentä havaintoa arkistossa. Havainnoitsijoina olivat mm. Theodor Renvall, Hortling, G. V. Levander, A. Spoo ja A. Hornberg. Vuonna 1880 tehtiin **liejukanan*** ensimmäinen pesälöytö Suomessa, pesässä oli 1 muna. Neljä vuotta myöhemmin, kesäkuussa 1884 löydettiin taas liejukanan* pesä, kyseessä Suomen toinen löytö. Seuraavana vuonna Muurlassa tavattiin ääntelevä liejukan. Lehtopöllön pesintä todettiin 1883 Taivassalossa. 4. elokuuta 1884 Th Renvall löysi Muurlasta **ruisrääkän** pesän, jossa oli 8 munaa, ja totesi lajin esiintyvän alueella yleisesti.

Kesäkuussa 1885 Nauvossa tavattiin **pähkinänakkeli**, joka oli europea-rotua. Samana vuonna **pähkinähakista** tehtiin pesimähavaintoja Korppoon saaristossa. Mielenkiintoisia ovat havainnot **kuukkelista** vuonna 1866: Maskusta löydettiin pesä jossa oli 2 lentopoikasta ja Yläneellä ammuttiin yksi lintu.

Lisäksi samana vuonna, 29.5.1886, Maariasta löydettiin **koskikaran** pesä, jossa oli 4 munaa.

Th. Renvall raportoi, että **kuikka** pesii ainakin Muurlassa ja Laitilassa. Vuonna

1887 **pähkinähakilla** oli ilmeisesti liikehdintää, sillä ko. vuodelta on tiedossa peräti viisi pähkinähakkiahavaintoa, joista ainakin kolme alkusyksyiltä.

Vuodelta 1888 on tiedossa viisi lintuhavaintoa: **Lehtopöllöstä** tehtiin pesimähavainto Taivassalossa, Utön majakalla havaittiin **arokana*** 13. kesäkuuta, Mietoissa ammuttiin **ruskosuohaukka**, Taivassalossa tavattiin 8. syyskuuta **tundrahanhi** ja Turussa ammuttiin **turturikyhky**. Viimeksimainitun havainnon yhteydessä todettiin, että turturikyhky on tavattu Lounais-Suomessa useita kertoja.

Vuonna 1889 Sauvossa havaittiin **arosuohaukka** ja Taivassalosta löydettiin **muuttohaukan pesä**. Vuodesta 1889 ainakin vuoteen 1892 **nokkavarpuksen** pesi Taivassalon Pappilan Mutilan tammimetsässä. Lintuja ammuttiin siellä vuosittain.

Havainnot vuosina 1890—1899

Havaintoja on suunnilleen yhtä paljon kuin edelliseltä 10-vuotiskaudelta. Vuosikymmenen alussa merkittävä havainnoija oli Eklund, ja vuosikymmenen lopulla tuli kuvioihin mukaan J. Snellman. Mainittu Eklund tutki Korppoon linnustoa vuosina 1890—92. Hän totesi **töyhtökiuruja** havaitun kevättalvisin keltasirku- ja varpusparvissa. Niinikään **pikkuvarpusia** hän havaitsi muutaman kerran syksyllä ja kevättalvella varpusparvissa. **Kangaskiurusta** on havaintoja toukokuun alusta kesäkuun alkuun. **Valkoselkätikkoja** hän mainitsee havaitun muutaman kerran kevättalvella ja syksyllä. Eklundilla on myös havaintoja **maakotkasta**, joita esiintyi Korppoossa muuttoaikoina ja talvisin. **Merihanhi** pesi myös Korppoossa ainakin Österskärin ulkoluoodoilla.

Hugo Kvanck löysi Uudenkaupungin uloimmasta saaristosta merihanhen pesän, jossa oli 3 munaa vuonna 1893. Tämän lisäksi hän totesi useita pesiviä merihanhipareja alueella. 1890-luvulta on tietoja

myös **merikotkan** pesimisestä Korppoossa ja Nauvossa. Nauvossa Hollmerius seurasi merikotkaparin pesintää vuosina 1894—96. Hän kävi pesällä vuosittain toukokuun puolivälissä ja munia oli kerran 3 muulloin 2.

Vuonna 1892 Merimaskusta löytyi lehtopöllön munapesye ja v. 1893 laji todettiin Kemiössä. Lehtopöllöllä oli ilmeisesti vakituinen pesimäkanta Varsinais-Suomessa 1800-luvun lopulla. Vuonna 1893 Korppoon saaristossa esiintyi **lapinpöllöjä** (23.2. ja 2.3. molemmat ammuttiin).

Kattohaikarasta on kaksi havaintoa tältä 10-vuotisjaksolta, nimittäin 6. kesäkuuta 1893 Kemiössä tavattiin yksi kattohaikara sekä vuonna 1899 Mietoissa nähtiin kaksi yksilöä. **Kuukkelista** tehtiin taas havaintoja. Vuosikymmenen alussa Muurlassa ammuttiin yksi lintu elokuussa ja Korppoossa laji havaittiin 14. kesäkuuta 1894.

Vuonna 1894 tehtiin **avosetista** kaksi havaintoa. Heinäkuun 17. Nauvon Sandholmassa tavattiin 1 lintu. Toinen havainto tehtiin 16.9. Sackholmassa, siellä oli kaksi yksilöä, joista toinen ammuttiin. Seuraavana vuonna **ruskosuohaukka** nähtiin Turussa ja Mietoissa. Myös **viirupöllöstä** tehtiin havainto Turussa. Vuosikymmenen lopulla ilmeisesti vuonna 1897 Korppoossa nähtiin ja kuultiin **viiriäinen** ruispellossa. Professori C. J. Arrhenius näki Turussa keväällä 1899 **keräkurmitsan** Korppoon Österskärillä tavattiin 6.5.1899 **kyhmyhaahka**. Havainnoitsija oli Johannes Snellman, ja hän totesi, että lajia tavataan alueella silloin tällöin.

Useissa lintuhavainnoissa 1800-luvulta havaintoajaksi on ilmaistu varsin epätarkasti. Seuraavassa muutamia mielenkiintoisia havaintoja, joissa havaintoajaksi on ”1800-luku”. **Pikkutrappi*** kerrotaan ammutun Piikkiössä ennen vuotta 1868. Havainnon tekijä on mahdollisesti M. v. Wright ja havainto on nykyisen rariteettikomitean hyväksymä. 1800-luvulla Sau-

vosta löydettiin **taviokuurnan** pesä, jossa oli iso poikanen. Havainnon ilmoittaja oli Hisinger. E. Snellman ja A. Eklund totesivat että **sepelrastas** on tavattu useita kertoja Korppoossa 1800-luvulla. 1800-luvun lopulla Kaksikerrassa tavattiin **sini-närhi**.

Havainnot vuosina 1900—1909

Tältä ajanjaksolta on tiedossa jo enemmän havaintoja, TLY:n arkistossa on lähes 90 korttia tältä ajalta. Tässä käsitellään vain mielenkiintoisimpia niistä. Tämän ajan tärkein ornitologi oli Johannes Snellman. Myös A. Eklundin tekemiä havaintoja on paljon. Muita nimiä ovat mm. Th Renvall, Hortling.

Vuosi 1900 oli linnustollisesti kiintoisa. **Kattohaikara** havaittiin kahdesti Mietoissa, touko- ja syyskuussa. Toukokuisen lintu ammuttiin ja se on lyseon kokoelmissa. Heinäkuun 11. päivä J. Snellman teki mielenkiintoisen havainnon **tilken pesinnästä** Korppoossa. Seuraavassa suora lainaus tiedonannosta, joka julkaistiin lehdessä Med.soc. pro fauna & flora fennica nro 27: ”...Gerhard Renvall medelade att en sidesvanshona den 11 juli skjutits i Korpo af lyceists J. Snellman äfvensom att vid dissektion af den ett nästan fullgånget ägg påträffas, hvilken omständighet syntes tyda på att fågeln häckade därstedes.” (ammutulla linnulla oli siis sisällään lähes täysin kehittynyt muna).

Toinen erikoinen havainto samalta vuodelta on Eklundin tieto **kyhmyhaahkan** pesinnästä Korppoon Brunsjärillä. Elo—syyskuussa 1900 **pähkinähakilla** oli voimakas vaellus. Varsinais-Suomesta on tiedossa useita havaintoja ja Palmenin arkiston mukaan pähkinähakkeja oli tällöin Etelä-Suomessa tavattoman runsaasti. Toukokuun 5. Korppoossa ammuttiin taas **kyhmyhaahka**.

Tunturipöllö oli talvisin säännöllinen vierailija Korppoossa. Esimerkiksi tammi-

huhtikuussa 1900 Österskärillä tavattiin 7 yksilöä ja Jurmossa 6 yksilöä. Johannes Snellmanin mukaan Österskärillä havaittiin kolmessa vuodessa yli 40 yksilöä. Vuodelta 1906 on pari erikoisen myöhäistä tunturipöllöhavaintoa: 28.5. Österskärillä ammuttiin vanha koiras ja 5.6. Sauvon Karunanlahdella havaittiin.

Vuonna 1901 Korppoossa tehtiin Suomen ensimmäinen **pohjankiislahavainto*** 28. tammikuuta. Havainto on RK:n hyväksymä. Myös vuodelta 1902 on pohjankiislahavainto Korppoosta.

Kuukkelista on jälleen havaintoja. Tammikuussa 1901 Liedon aseman lähitöllä ammuttiin yksi yksilö ja vuosina 1907 ja 1908 Pöytyällä todettiin poikue molempina vuosina. Poikuekoko oli 5—8 poikasta.

29.6.1904 Piikkiön Yltöstenlahdella tavattiin ja ammuttiin **flamingo***. Havainnoitsija oli P.v. Nandelstadt ja lintu on nykyään Helsingin yliopiston kokoelmissa.

Varsin erikoislaatuinen havainto tehtiin **viiriäisestä** syksyllä 1904. Tällöin J. Snellman yllätti linnun Turun Kauppiaskadulla, josta se lensi Rettigin huvilalle. Vuonna 1906 Kemiössä tapettiin **leveäpyrstökihu**. **Sininärhi** oli luultavasti vuosisadan alussa selvästi tavallisempi kuin nykyään. Tältä 10-vuotisjaksolta on kolme keväistä havaintoa, vuosilta 1906, 07 ja 09. Havainnot ovat toukokuun lopulta ja kesäkuun alusta. Vuonna 1907, marraskuun 4. päivä, Korppoon Pikku-Gyltössä ammuttiin **pikkukajava**. **Lapinpöllöllä** on ollut jo tuolloin jonkinlaista vaellusta, esimerkiksi syksyiltä 1908 on kaksi havaintoa Korppoosta (20.9. ja 20.11.). Samana vuonna **pikkutikasta** tehtiin pesimähavainto Korppoossa. Vuonna 1909 **nokkavarpuksen pesi** jälleen Taivassalon pappilan lähitöllä. 14.5.1909 Korppoossa ammuttiin **kyhmyhaahka**. Samana vuonna, lokakuun 8. päivä, Kemiön Ornäsissa ammuttiin vanha **kaulushaikaransaaras**. Kysessä on ensimmäinen havainto Varsinais-Suomesta.

Hiiripöllöjä ja **varpuspöllöjä** tavattiin Korppoossa vuosisadan alussa säännöllisesti. Hiiripöllöhavainnot ajoittuivat elokuun lopun ja helmikuun alun väliselle jaksolle. Varpuspöllöstä todetaan, että se ei pesi, mutta tavataan usein syksyllä ja talvella. **Maakotkia** nähtiin myös säännöllisesti Korppoossa. Linnut olivat 2—3 vuotiaita, täysin aikuisia ei koskaan nähty. Th Renvallin mukaan maakotka olisi pesinyt Muurlassa 1900-luvun alkupuolella. **Ristisorsa** pesi edelleen Turun saaristossa, Eklundin mukaan Korppoon Björkössä laji pesi, vaikkakin erittäin harvoin. Mainitsemisen arvoinen havainto tältä 10-vuotisjaksolta on vielä Eklundin ampuma **corpimetso** Korppoossa.

Havainnot vuosina 1910—1919

Näiltä vuosilta on tiedossa vähemmän havaintoja kuin edelliseltä 10-vuotisjaksolta. Syyinä on se, että Johannes Snellmannilta ei havaintoja juurikaan ole aivan jakson alkupuolta lukuunottamatta.

Vuosi 1910 oli linnustollisesti hyvä. Tänä vuonna J. Snellman teki **lumihanhesta*** Suomen ensimmäisen havainnon toukokuun lopulla Korppoossa. Lintuja oli 2, ja havainto on nykyisen RK:n hyväksymä. Joulukuun 15. päivä Mietoisissa tehtiin Suomen toinen havainto **luhtakanasta***. Lintu ammuttiin ja se paljastui vanhaksi naaraaksi. Muita havaintoja vuodelta 1910 ovat **kuukkelin** poikuelöytö Koski Tl:stä ja **pähkinähakin** pesintä Muurlassa. Lisäksi samana vuonna havaittiin **maakotka** ja **pikkulokki**.

Seuraavana vuonna, eli v. 1911 Hali-kossa ammuttiin **harjalintukoiras** 28.11. Lokakuussa Turun keskustassa oli muutamana päivänä ”paljon” **peltopyitä**. Vuoden 1911 syksyllä **pähkinähakilla** oli erittäin voimakas vaellus. Vaellus saatiin hyvin dokumentoiduksi myös TLY:n alueella, tästä on osoituksena peräti 42 arkistokorttia pähkinähakista syksyiltä

1911. (Vaelluksen yksityiskohdista ks. Hämäläinen, Ukuli 3/85). Vuoden 1912 tammikuussa havaittiin vielä Lemussa pähkinähakki. Erittäin mielenkiintoinen havainto tehtiin alkukesästä 1912. Tällöin **pikkutrappipariskunta*** teki pesimisyhteyden Taivassalossa.

Vuonna 1913 Finsk Jakttidningenissa oli tietoja **maa- ja merikotkan** esiintymisestä Varsinais-Suomessa. Merikotkasta mainittiin sen pesineen säännöllisesti Korppoossa Jervarbyssä ja Houtskärissa Kittoisbyssä vuoteen 1896 asti, jonka jälkeen pesintöjä ei ollut todettu, koska molemmat saaret hakattiin paljaksi. Maakotkan kerrottiin esiintyvän säännöllisesti loka—joulukuussa ja maaliskuuhuhtikuussa muutolla, jolloin nähtiin etupäässä nuoria lintuja. Pesintöjä ei ollut tiedossa.

Syksyllä 1913 **pähkinähakilla** oli taas liikehdintää 4.9. ja 5.10. väliseltä ajalta on tiedossa havaintoja noin 20 yksilöstä (9 arkistokorttia).

Vuodelta 1914 on vain pari havaintoa: kaksi **isosirriä** Ruissalossa heinäkuun 11. päivä ja **kuningaskalastaja** Halikon Ärinneforsissa 22.12. **Huuhkajapari** pesi Ruissalossa vuosina 1915—19. Vuonna 1916 rareteetipuolella jälleen tapahtui: Korppoossa ammuttiin **pilkkaniska*** 26.5. Lintu lienee nykyisin Helsingin Yliopiston kokoelmissa.

Vuodelta 1917 on tiedossa jokunen havainto. Varsin erikoinen on havainto kolmesta muuttavasta **kurjesta** 4. tammikuuta Yläneellä. Toukokuussa, 17. päivä Turun Kolerahautausmaalla luontokerho Tähtimö havaitsi **muuttohaukan**. **Pähkinänakkeli** ilmeisesti pesi Ruissalossa vuosina 1917—19. Tältä ajalta on useita havaintoja, mm. 18.5.1919, europea-rodun yksilöistä: Havaintojen tekijä oli Thorsten Berg.

Vuodelta 1919 on melko paljon lintutietoja, vaikka mitään muistutavaa ei havaittukaan. **Ruisrääkkä** havaittiin kah-

della taholla Turussa, toinen havainto koskee 15.5. kuolleena löydettyä lintua. Ruisrääkstä mainitaan vielä, että se oli Ruissalossa ennen vuotta 1919 tavallinen, mutta ko. vuonna sitä ei tavattu Ruissalossa. Vuodelta 1919 on Ruissalosta **sinitiaisen** pesimähavainto. 17. heinäkuuta Houtskärin Mossalassa ammuttiin kolme **lapasotkan** poikasta. Syksyllä Turun satamassa havaittiin **koskikara**. Marraskuun 7. Turussa tavattiin viivytelevä **västaräkki** ja havainnosta kerrotaan seuraavaa: ”Se teki sen vaikutuksen kuin sitä olisi paleltanut — olikin 10 asteen pakkasen”.

Loppulause

Tämä katsaus ei pyri olemaan mitenkään täydellinen tai tiukan tieteellinen

selonteko Varsinais-Suomen linnustosta ennen vuotta 1920. Dokumentoituna on varmasti huomattavasti enemmän havaintoja tältä jaksolta kuin tässä katsauksessa on käsitelty.

Vanhoja lintutietoja otetaan kiitollisuudella vastaan edelleen. Tekeillä on nyt katsaus TLY:n alueen linnustoon vuosina 1920—40, joten jos tiedossasi on havaintoja tältä ajanjaksolta, toimita ne TLY:n arkistoon.

Lienee vielä syytä tähdentää, että tässä kirjoituksessa on julkaistu useita nykyisen rareteetikomitean hylkäämiä tai jo aiemmin epävarmoina pidettyjä havaintoja. Näiden havaintojen julkaiseminen kuitenkin kuvastaa varmasti jotakin tuon ajan ornitologiasta. Nykyisen rareteetikomitean käsittelemät ja hyväksymät havainnot on merkitty tähdellä.

Juhlakokouskutsu 1.2.1986

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n 20-vuotisjuhlakokous pidetään lauantaina 1.2.1986 klo 12.00 alkaen Turun yliopiston hammaslääketieteen laitoksen suuressa luentosalissa, Lemminkäisenk. 2 (linja-autot 12A ja 19 Kauppatorilta). Tervetuloa!

Ohjelma:

- 1§ Kokouksen avaus
- 2§ Tervehdykset
- 3§ Vanhojen puheenjohtajien esittely
- 4§ Kunniajäsenten kutsuminen
- 5§ MMT Lennart Saari: ”Kyyhkyjen ekologiaa”

6§ Apulaisprofessori Martti Soikkeli: ”Nils Södermanin tuotannosta ja elämästä”

7§ Kahvitauko

8§ Elokuvaaja Kari Soverin luontofilm

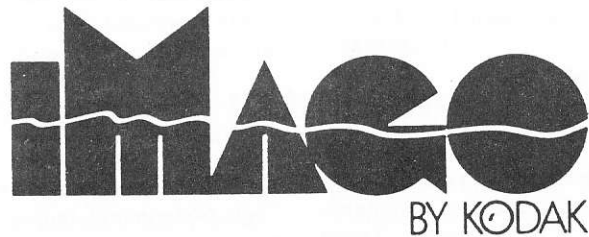
9§ Opettaja Leo Karlson: ”Audiovisuaalinen esitys Jurmosta”

10§ Muut mahdolliset asiat

11§ Kokouksen päättäminen.

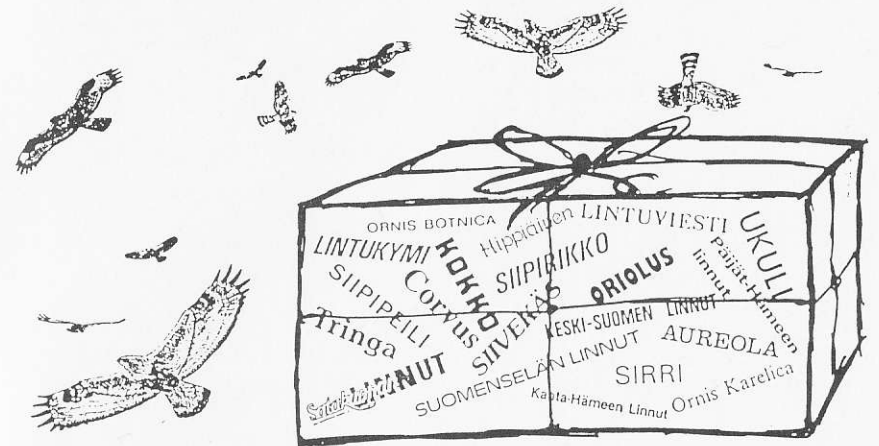
Vapaamielinen illanvietto klo 19.00 alkaen ravintola Iskerin Turku-salissa (sisäänpääsymaksu 20 mk). Tervetuloa!

MONIPUOLINEN ERIKOISLIIKE

Eerikinkatu 13,
puh. 333 444.

LINTULEHTIPAKETTI

Tilausohje:

Valitse omaan pakettiin vähintään 130 mk:n edestä lehtiä ja tilaa se pankkisiirrolla maksamalla tilaushintojen summa tilille Lintulehtipaketti/Juvaste, 80510 Onttola (p.973-801293), SYP Joensuu-Niinivaara 218020-68555. Muista merkitä tilaukseen lehtien tunnusnumerot (tai nimet) ja alueyhdistyksesi. Paketin kautta ei toimiteta osoitealueesi eikä yhdistyksesi lehteä. Maaliskuun jälkeen ei tilauksia vastaanoteta eikä osoitteenmuutoksia hoideta keskitetysti. Lehtien lisäksi paketin tilaajille toimitetaan entiseen tapaan lehtien kokoomasisällysluettelo ja lisäinformaatiota seuraavaa tilausta varten.

Taulukossa on lehtien nimen, kotipaikan ja yhdistyslyhenteen jälkeen sitoumuksetta lehtien painoasu- (o=offset, m=moniste, l=ladottu, p=painettu), sivumaara- ja numeromaaratiedot, pakettihinnat ja hinnat/A5-sivu sekä v.1985 pakettitilausmaarat.

1. Aureola, Oulu	PPLY	A5om	140s/4	20mk	14,3p	127
2. Corvus, Porvoo	PSLY	A5lo	48s/1	6mk	12,5p	111
3. Hippiainen, Suupohja	SpLY	A5om	100s/4	15mk	15,0p	67
4. Keski-Suomen Linnut, Jyväskylä	KSLY	A5lo	128s/4	19mk	14,8p	145
5. Kokko, Rovaniemi	LLY	A5lo	108s/4	15mk	13,9p	93
6. Lintukymi, Mamina	KyLY	B5lo	64s/2	13mk	14,1p	165
7. Lintuviesti, Tampere	TaLY	B5lo	144s/4	26mk	12,8p	187
8. Ornis Botnica, Kokkola	KPLY	A5om	200s/3	28mk	14,0p	126
9. Ornis Karelica, Imatra	EKLY	B5lo	64s/2	13mk	14,1p	178
10. Päijät-Hämeen Linnut, Lahti	PHLY	A5om	128s/4	19mk	14,8p	155
11. Satakunnan Linnut, Pori	PLY	A5om	180s/4	25mk	13,9p	158
12. Siipipeili, Vaasa	MkLY	A5lo	96s/2	13mk	13,5p	105
13. Siipirikko, Joensuu	PKLY	A5op	144s/4	17mk	11,8p	181
14. Siivekäs, Kuopio	PSLM	A5lo	160s/4	21mk	13,1p	119
15. Sirri, Kemi	Xenus	A5lo	56s/1	8mk	14,3p	88
16. Suomenselan Linnut, Alavus	SSLY	A5lo	180s/4	26mk	14,4p	162
17. Tringa, Helsinki	(HSLY)	B5lo	150s/4	30mk	15,1p	183
18. Ukuli, Turku	TLY	A5lo	250s/5	28mk	11,2p	173